

**Beretning for 2010 om vurdering og
anerkendelse af udenlandske
uddannelseskvalifikationer m.v.**

Indhold

1. Resumé	3
Om beretningen.....	5
2. Anerkendelse til ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse	6
Vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer	6
Almindelige vurderinger	7
Vurderinger til brug for greencardafgørelser	12
Sikring af dokumenters ægthed.....	16
Adgangsgivende eksaminer	17
Ph.d.-ansættelser	18
Afrika-konference	18
Internationalt samarbejde.....	19
Kvalifikationsnævnet	21
Transparens og sammenlignelighed.....	24
3. Anerkendelse til lovregulerede erhverv	27
Introduktion.....	27
Erhverv og myndigheder.....	28
De kompetente myndigheders afgørelser.....	30
Udviklingen inden for de enkelte erhverv.....	31
Sagsbehandlingstid	33
Pligtmæssig vurdering	34
Tjenesteydere fra EU/EØS-lande.....	35
Koordinatorfunktionen.....	36
Kontaktpunktsfunktionen.....	37
Revision af anerkendelsesdirektivet.....	39
Det danske formandskab 2012.....	41

1. Resumé

Styrelsen for International Uddannelse¹ vurderer fortsat et relativt stort antal udenlandske uddannelser og har i 2010 desuden bidraget med et ekstraordinært stort antal vurderinger til brug for greencard-ordningen.

Styrelsen udstedte 1.953 almindelige **vurderinger** i 2010, hvilket var omtrent lige så mange som året før. 73 procent af vurderingerne sammenlignede den udenlandske uddannelse med dansk videregående uddannelse. Der har været en fortsat stigning i andelen af vurderinger på niveau med 4 til 5 års videregående studier fra 20 procent i 2004 til 33 procent af vurderingerne i 2010. Sagsbehandlingstiden for vurderinger var i gennemsnit 32,5 dage ligesom året før, og 89 procent af dem blev gennemført på mindre end to måneder.

Samtidig foretog styrelsen 5.455 vurderinger til brug for Udlændingservices afgørelser om opholdstilladelse efter greencard-ordningen. De fleste ansøgere var fra Pakistan, Indien, Bangladesh og Nepal, og deres uddannelser blev overvejende vurderet på niveau med 4 eller 5 års dansk videregående uddannelse. Vurderingerne til brug for greencard-afgørelser tog i gennemsnit på 18,6 dage. 63 procent af vurderingerne blev gennemført på mindre end tre uger, og 99 procent på mindre end to måneder.

Styrelsen for International Uddannelse har yderligere skærpet sit fokus på uddannelsesdokumenters ægthed. I den forbindelse faldt der i 2010 for første gang dom i en sag om afgivelse af urigtige erklæringer i en ansøgning om vurdering af udenlandsk uddannelse. Samtidig er der i 2010 vedtaget en ændring i universitetsloven, som vil modvirke, at den danske universitetsbetegnelse misbruges.

Som videnscenter for vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelser leverer styrelsen mange former for **information og rådgivning**. De videregående uddannelsesinstitutioner fik i 2010 svar fra styrelsen på 461 henvendelser om udenlandske adgangsgivende eksaminer i sager om optagelse, heraf 83 procent i løbet af samme dag. En model for hurtig rådgivning i forbindelse med ansættelse af ph.d.-studerende med udenlandske uddannelseskvalifikationer er afprøvet med held i samarbejde med Københavns Universitet og i 2010 udvidet til at omfatte flere universiteter.

Internationalt er de danske erfaringer med anerkendelse af udenlandske uddannelser blandt andet blevet brugt som inspirationskilde i Tyskland, hvor man har forberedt en ny, samlet lovgivning på området. Desuden har Styrelsen for International Uddannelse deltaget aktivt i de internationale netværk om anerkendelse, ikke mindst i projektet European Area of Recognition, hvor styrelsen og syv europæiske søsterorganisationer udarbejder en samlet manual med henblik på at fremme god anerkendelsespraksis i Europa.

¹ Styrelsen for International Uddannelse, som hører under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, skiftede den 1. januar 2010 navn fra CIRIUS.

Som et nyt tiltag for at øge uddannelsernes **transparens og sammenlignelighed** på tværs af de europæiske lande har styrelsen i samarbejde med Undervisningsministeriet lanceret en hjemmeside på både dansk og engelsk om den Danske Kvalifikationsramme for Livslang Læring og dens sammenhæng med den Europæiske Kvalifikationsramme (EQF). Styrelsen er udpeget som Nationalt Kontaktpunkt for EQF.

Kvalifikationsnævnet modtog i 2010 36 klager over uddannelsesinstitutioners afgørelser om merit og anerkendelse af realkompetence, hvilket var dobbelt så mange som året før. Styrelsen for International Uddannelse, der er sekretariat for Kvalifikationsnævnet, har fortsat arbejdet med at informere om mulighederne for at klage til nævnet.

Inden for **de lovregulerede erhverv** er der sket en nedgang på 14 procent i antallet af afgørelser om autorisation på baggrund af udenlandske erhvervsmæssige kvalifikationer: 1.907 afgørelser i 2010 mod 2.218 afgørelser i 2009. Det er sundhedsområdet, der ligesom de to foregående år tegner sig for langt hovedparten af autorisationssagerne: 76 procent af afgørelserne i 2010 blev truffet af Sundhedsstyrelsen. 95 procent af afgørelserne lå hos tre myndigheder: Sundhedsstyrelsen, Styrelsen for International Uddannelse og Arbejdstilsynet.

Der ses en tendens til en faldende andel umiddelbare godkendelser (58 procent af afgørelserne i 2010) og en stigende andel afslag (12 procent), hvilket især afspejler et fald i afgørelser vedrørende sygeplejerske- og lægeerhvervene, hvor andelen af afslag er relativt lav, og en stigning i afgørelser vedrørende social- og sundhedsassistenterhvervet, hvor andelen af afslag er relativt høj.

De kompetente myndigheder holdt sagsbehandlingstiden under tre måneder i ca. 71 procent af sagerne, hvilket betegner en tilbagegang i forhold til de foregående år.

Der blev i 2010 indgivet 271 forudgående anmeldelser fra EU/EØS-tjenesteydere, som ønskede at levere tjenesteydelser midlertidigt og lejlighedsvist i Danmark efter reglerne i EU's anerkendelsesdirektiv. 2010 var det andet hele år, efter at reglerne om anmeldelse blev gennemført, og antallet af anmeldelser var 19 procent mindre end det første år. Proceduren er hovedsagelig brugt på Arbejdstilsynets område af tjenesteydere fra Tyskland, Sverige, Nederlandene og Polen.

Ansøgningsprocessen for autorisation blev med virkning fra januar 2010 forenklet, således at ansøgningerne sendes direkte til den kompetente myndighed i stedet for via Styrelsen for International Uddannelse. For at sikre, at ansøgerne kan finde frem til den rigtige myndighed med en korrekt ansøgning, har styrelsen i 2010 udviklet en webportal til de lovregulerede erhverv.

Som kontaktpunkt i forhold til anerkendelsesdirektivet har styrelsen desuden besvaret ca. 500 skriftlige henvendelser i 2010, overvejende fra migranter, som ønsker at få arbejde inden for lovregulerede erhverv her i landet.

I 2010 lancerede Europa-Kommissionen en evaluering af anerkendelsesdirektivets resultater og effekter. Det forventes, at Kommissionen fremsætter et forslag til revideret anerkendelsesdirektiv i slutningen af 2011, og at forhandlingerne om forslaget indledes under det danske formandskab i første halvår 2012.

Om beretningen

Efter lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. afgiver viden-
skabsministeren årligt en beretning til Folketinget om vurdering og anerkendelse af
udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v.²

Beretningen behandler

- det generelle anerkendelsesområde, dvs. anerkendelse med henblik på ikke-
lovregulerede erhverv og uddannelse, herunder Kvalifikationsnævnets behandling
af klagesager vedrørende merit m.v. (kapitel 2)
- det lovregulerede område, dvs. anerkendelse med henblik på adgang til at udøve
erhverv, hvor der kræves autorisation og lignende, herunder samspillet mellem Sty-
relsen for International Uddannelse og de kompetente myndigheder (kapitel 3).

I hvert kapitel gøres der dels statistisk rede for, hvilken brug der gøres af ordningen,
dels beskrives den kvalitative udvikling med vægt på, hvordan adgangen til hurtig og
fair anerkendelse løbende søges forbedret.

Procenttal er rundet af til nærmeste hele tal.

² Jf. § 11 i lovbekendtgørelse nr. 371 af 13. april 2007.

2. Anerkendelse til ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse

Styrelsen for International Uddannelse (tidligere CIRIUS) er det centrale sted, hvor man kan få vurderinger af udenlandske uddannelseskvalifikationer og andre former for information og rådgivning om anerkendelse af kvalifikationer på tværs af grænserne. Opgaverne som vurderingsmyndighed og som videns- og informationscenter for vurdering og anerkendelse varetages på grundlag af lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v.³

Dette kapitel beskriver resultater fra styrelsens vurderings- og rådgivningsvirksomhed, behandlingen af klagesager ved Kvalifikationsnævnet, som styrelsen er sekretariat for, det internationale samarbejde om anerkendelse samt arbejdet med transparensredskaber, som letter den gensidige anerkendelse. Hele området er nærmere beskrevet på styrelsens hjemmeside: www.iu.dk/anerkendelse.

En vurdering fra Styrelsen for International Uddannelse er med få undtagelser en niveauvurdering, det vil sige et dokument, som angiver, hvilket dansk uddannelsesniveau og så vidt muligt hvilket dansk uddannelsesområde den udenlandske uddannelseskvalifikation svarer til.

De vurderinger af udenlandske uddannelseskvalifikationer, som Styrelsen for International Uddannelse tilbyder, kan bruges på arbejdsmarkedet (med undtagelse af de lovregulerede erhverv, se kapitel 3), i uddannelsessystemet og generelt til afklaring og vejledning.

I forhold til arbejdsmarkedet har styrelsens vurderinger de seneste år også indgået i Udlændingeservices afgørelser om opholdstilladelser til jobsøgning i Danmark efter greencard-ordningen. De greencard-relaterede vurderinger fik i 2010 et meget betydeligt omfang. De behandles i et særskilt afsnit på side 12.

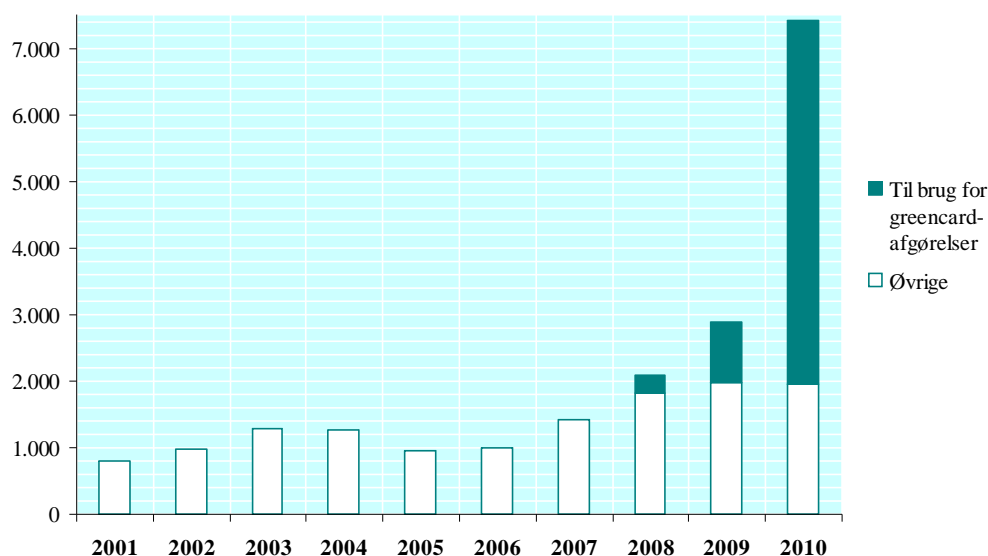
Vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer

Samlet har vurderingsvirksomheden været i kraftig vækst siden 2007, som det fremgår af figur 1 nedenfor. I 2010 afsluttede styrelsen 7.411 vurderinger, hvilket var 156 procent flere end i 2009. Vurderingerne i 2010 vedrørte 6.810 personer, svarende til en stigning på 156 procent fra 2.661 i 2009.⁴ Det samlede antal sager oprettet i årets løb nåede i 2010 op på 8.232, hvilket var 127 procent flere end året før.

³ Se lovbekendtgørelse nr. 371 af 13. april 2007. Fra 2000 til 2004 blev opgaverne varetaget af Center for Vurdering af Udenlandske Uddannelser i Undervisningsministeriets regi, hvorefter de overgik til en ny styrelse, CIRIUS. CIRIUS blev i 2007 overflyttet til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling og skiftede i januar 2010 navn til Styrelsen for International Uddannelse.

⁴ I tilfælde, hvor en ansøger forelægger flere, ikke sammenhængende uddannelser til vurdering, foretages der en vurdering af hver enkelt uddannelse. I sådanne tilfælde registreres der derfor flere vurderingssager for samme uddannelsesindehaver.

Figur 1: Vurderinger fra Styrelsen for International Uddannelse 2001-2010

I tillæg til de egentlige vurderinger, som der gives nærmere statistik for i de følgende afsnit, har styrelsen også leveret andre typer udtalelser og bidrag til vurderinger i forbindelse med adgangsgivende eksaminer (se side 16) og ph.d.-ansættelser (se side 17). Desuden er der i 2010 udarbejdet 19 såkaldte vejledende udtalelser til personer, som af gode grunde ikke kan fremskaffe eksamensbevis eller lignende dokumentation for deres udenlandske uddannelse.

Almindelige vurderinger⁵

Mængden af behandlede sager i Styrelsen for International Uddannelse lå i 2010 på samme relativt høje niveau som året før, når der bortses fra sager i forbindelse med greencard-ordningen (se side 12). Tabel 1 nedenfor viser udviklingen i antallet af afsluttede sager fordelt på, hvordan sagerne blev behandlet.

Tabel 1: Afsluttede vurderingssager ekskl. greencard-relaterede efter resultat af behandling⁶

Status for afsluttede sager	2006	2007	2008	2009	2010	Ændring seneste år	
Vurdering afsluttet	1.008	1.416	1.822	1.963	1.953	-10	-1%
Besvaret ved information/vejledning	38	61	86	80	75	-5	-6%
Behandling afvist	29	35	42	64	72	8	13%
Videresendt eller henvist	14	9	27	94	36	-58	-62%
Ansøgning trukket tilbage	8	8	13	19	14	-5	-26%
I alt	1.097	1.529	1.990	2.220	2.150	-70	-3%

⁵ Dette afsnit omhandler vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer med undtagelse af sager til brug for Udlændingsservices afgørelser om opholdstilladelser til jobsøgning i Danmark efter greencard-ordningen.

⁶ Tallene omfatter ikke sager, der er henlagt på grund af manglende dokumentation fra ansøgeren.

Antallet af afsluttede vurderinger i 2010 var 1.953, og det var næsten uændret i forhold til året før. 1.742 personers uddannelseskvalifikationer blev vurderet i 2010, hvilket var 1,6 procent færre end i 2009 (se note 4).

Som det fremgår af tabel 1, må styrelsen i nogle tilfælde afvise at foretage en vurdering. Halvdelen af de 72 afvisninger i 2010 skyldtes, at uddannelsen ikke var afsluttet eller ikke tilhørte det ordinære uddannelsessystem i oprindelseslandet. Omkring en femtedel af tilfældene skyldtes, at dokumenternes ægthed ikke kunne verificeres, hvortil kom enkelte tilfælde, hvor det blev bekræftet, at dokumenterne var falske.

Der blev i 2010 oprettet i alt 2.348 sager, hvilket var 10 procent færre end året før. Sagerne vedrørte 2.111 personer.

Vurderingernes sigte

Ansøgerne angiver hovedsagelig beskæftigelsesrelaterede formål med at få en vurdering fra Styrelsen for International Uddannelse. I 2010 gjaldt det 68 procent af sagerne, mens uddannelsesformål var de primære i 31 procent af sagerne, som det fremgår af tabel 2 nedenfor.

Tabel 2: Vurderinger efter formål ekskl. greencard-relaterede vurderinger

Formål	2006	2007	2008	2009 ⁷	2010
Beskæftigelsesrelaterede	76%	77%	78%	68%	64%
Uddannelsesrelaterede	23%	22%	22%	31%	36%
Andet	1%	0%	0%	1%	0%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%

Andelen af vurderinger med henblik på videre uddannelse var fortsat stigende i 2010. Der blev udstedt 696 af disse vurderinger i 2010, hvilket var en stigning på 13 procent i forhold til året før.

Ansøgerne

Det er som regel uddannelsesindehaverne selv, der beder Styrelsen for International Uddannelse om en vurdering, hvorefter de bl.a. kan bruge den som bilag til en jobansøgning eller en ansøgning om optagelse på en uddannelse. Det var tilfældet for 87 procent af vurderingerne i 2010.

7 pct. af vurderingerne i 2010 blev indhentet af offentlige arbejdsgivere, typisk i forbindelse med indplacering af nyansatte akademikere efter AC-overenskomsten.

Uddannelsesinstitutioner, der ønsker hjælp til at vurdere en uddannelse, benytter normalt en særlig svartjeneste og andre informationstilbud, som er etableret af Styrelsen for International Uddannelse (se afsnittet om adgangsgivende eksaminer side 16).

⁷ Den 1. oktober 2008 overgik erhvervet social- og sundhedsassistent til en autorisationsordning, hvilket betød, at uddannelseskvalifikationerne derefter – ligesom for de fleste andre sundheds erhverv – skulle vurderes af Sundhedsstyrelsen i forbindelse med en ansøgning om dansk autorisation (se kapitel 3).

Køn

Af de almindelige vurderinger i 2010 vedrørte 63 procent kvinder, hvilket var nogenlunde uændret i forhold til 2009 (65 pct.). Dog var fordelingen mere ligelig, når vurderingen var til brug for overenskomstmæssig indplacering: Her var kvindernes andel 47 procent i 2010 (54 pct. i 2009).

Geografisk oprindelse

Uddannelsesindehavernes nationalitet

Lidt over halvdelen af de personer, hvis uddannelser styrelsen vurderede i 2010, var statsborgere i tredjelande (52 pct.), herunder især lande i Asien og Østeuropa. Omkring en tredjedel var fra andre EU/EØS-lande. Andelen af danske statsborgere har været jævnt faldende til 12 procent i 2010. Udviklingen i de sidste fem år fremgår af tabel 3 nedenfor.

Tabel 3: Vurderinger ekskl. greencard-relaterede efter uddannelsesindehavernes statsborgerskab

Region	2006 Pct.	2007 Pct.	2008 Pct.	2009 Pct.	2010 Pct.	2010 Antal
Danmark, Færøerne og Grønland	15%	14%	13%	12%	12%	243
EU/EØS	29%	42%	40%	30%	34%	663
Tredjelande	50%	40%	44%	56%	52%	1.007
<i>Europa i øvrigt</i>	23%	13%	15%	17%	17%	327
<i>Asien</i>	15%	17%	17%	24%	21%	410
<i>Afrika</i>	5%	4%	5%	6%	6%	111
<i>Nordamerika</i>	2%	3%	3%	3%	4%	73
<i>Syd- og Mellemamerika</i>	4%	3%	3%	4%	4%	76
<i>Oceanien</i>	1%	1%	0%	1%	1%	10
Ikke oplyst	6%	3%	3%	2%	2%	40
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	1.953

Uddannelsernes oprindelse

Samlet set vedrører over halvdelen af vurderingerne uddannelser fra tredjelande, især Asien og Østeuropa. Tabel 4 nedenfor viser, hvor de uddannelseskvalifikationer, som styrelsen har vurderet de seneste fem år, er erhvervet.

Tabel 4: Vurderinger ekskl. greencard-relaterede efter uddannelsens geografiske oprindelse

Region	2006 Pct.	2007 Pct.	2008 Pct.	2009 Pct.	2010 Pct.	2010 Antal
Færøerne og Grønland	0%	0%	0%	0%	0%	2
EU/EØS	37%	51%	48%	40%	42%	828
Tredjelande	63%	49%	52%	61%	58%	1.123
<i>Europa i øvrigt</i>	27%	16%	18%	19%	19%	367
<i>Asien</i>	19%	19%	19%	24%	21%	409
<i>Afrika</i>	6%	5%	5%	6%	6%	122
<i>Nordamerika</i>	5%	4%	5%	5%	5%	103
<i>Syd- og Mellemamerika</i>	5%	3%	4%	4%	4%	82
<i>Oceanien</i>	1%	1%	1%	2%	2%	40
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	1.953

Fordelingen i 2010 var næsten uændret i forhold til året før, dog med lidt flere uddannelser fra EU/EØS-lande og lidt færre fra lande i Asien.

De hyppigst forekommende uddannelseslande er Storbritannien og Tyskland fulgt af Ukraine og Rusland, som det fremgår af tabel 5 nedenfor.

Tabel 5: Vurderinger i 2010 ekskl. greencard-relaterede efter uddannelsesland (top 20)

Nr.	Uddannelsesland	Antal	Pct.	Ændring seneste år	
1	Storbritannien	158	8%	24	18%
2	Tyskland	157	8%	18	13%
3	Ukraine	132	7%	0	0%
4	Rusland	104	5%	1	1%
5	Polen	95	5%	-2	-2%
6	USA	79	4%	-11	-12%
7	Filippinerne	72	4%	16	29%
8	Pakistan	67	3%	-55	-45%
9	Sverige	65	3%	-15	-19%
10	Rumænien	59	3%	19	48%
11	Indien	53	3%	-5	-9%
12	Frankrig	45	2%	4	10%
13	Irak	37	2%	-18	-33%
14	Australien	33	2%	-2	-6%
15	Tyrkiet	32	2%	7	28%
16	Brasilien	31	2%	-3	-9%
17	Bulgarien	31	2%	16	107%
18	Litauen	30	2%	6	25%
19	Holland	29	1%	2	7%
20	Thailand	28	1%	-1	-3%
<i>Andre</i>		<i>616</i>	<i>32%</i>	<i>-11</i>	<i>-2%</i>
Alle lande		1.953	100%	-10	-1%

Uddannelsernes niveau

Styrelsen for International Uddannelse vurderer de udenlandske uddannelseskvalifikationer i forhold til niveauer i den danske uddannelsesstruktur. På denne baggrund viser tabel 6 nedenfor, hvordan uddannelserne har fordelt sig på tilnærmede generelle niveauer.⁸

Andelen af vurderinger, der angav et helt eller delvist niveau inden for videregående uddannelse, var i 2010 på 73 procent, stort set uændret i forhold til året før.

33 procent af vurderingerne i 2010 angav et niveau svarende til 4 til 5 års videregående studier (mod 32 procent året før). Dermed fortsatte en udvikling, hvor andelen af vurderinger på niveau med 4 til 5 års videregående studier siden 2004 er steget fra 20 til 33 procent af vurderingerne.

⁸ På grund af uddannelsessystemernes forskellighed er det i nogle tilfælde nødvendigt at placere den udenlandske uddannelseskvalifikation mellem to danske niveauer eller som svarende til en del af en dansk uddannelse.

28 procent af vurderingerne angav et niveau svarende til 2 til 3 års videregående studier, heraf 19 procent en bachelorgrad (380 vurderinger) og 7 procent en professionsbachelorgrad (145 vurderinger).

Tabel 6: Vurderinger ekskl. greencard-relaterede efter nærmeste generelle uddannelsesniveaue

Niveaubetegnelse	2006 Pct.	2007 Pct.	2008 Pct.	2009 Pct.	2010 Pct.	2010 Antal
Grundskoleniveau – 7.-10. klasse/årgang	0%	0%	0%	0%	1%	11
10. uddannelsesår	2%	2%	1%	2%	2%	32
Ungdomsuddannelsesniveaue – 11.-12. uddannelsesår	33%	42%	37%	24%	25%	493
Korte videregående uddannelser – 13.-14. uddannelsesår	7%	8%	8%	11%	9%	176
Mellemlange videregående udd./bachelor – 15.-16. uddannelsesår	31%	23%	26%	29%	28%	542
Lange videregående uddannelser – 17.-18. uddannelsesår	23%	21%	25%	32%	33%	638
Forskerniveaue – 19.- uddannelsesår	5%	3%	3%	3%	3%	61
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	1.953

Af de 25 procent vurderinger, der angav et helt eller delvist niveau inden for ungdomsuddannelserne, pegede 12 procent på et niveau svarende til en erhvervsuddannelse og 6 procent på et afsluttet gymnasialt niveau.

Uddannelsernes faglige retning

De største faglige grupper blandt de vurderede uddannelser var i 2010 samfunds-, kontor- og handelsuddannelser med 30 procent af vurderingerne, herunder erhvervsøkonomi, fulgt af humaniora m.v. med 18 procent. Billedet var omtrent det samme som året før, dog med en mindre stigning inden for de tekniske uddannelser og en lille nedgang inden for samfund/kontor/handel og naturvidenskab. Tabel 7 nedenfor viser, hvordan vurderingerne har fordelt sig efter uddannelsernes faglige hovedområder.

Tabel 7: Vurderinger ekskl. greencard-relaterede efter faglig hovedgruppe

Fagligt område	2006 Pct.	2007 Pct.	2008 Pct.	2009 Pct.	2010 Pct.	2010 Antal
Ikke erhvervsrettede uddannelser	9%	10%	9%	13%	14%	271
Pædagogiske uddannelser	7%	6%	6%	6%	6%	114
Humanistiske og kunstneriske uddannelser m.v.	15%	13%	14%	17%	18%	345
Samfunds-, kontor- og handelsuddannelser	28%	24%	26%	33%	30%	600
Naturvidenskabelige uddannelser	9%	7%	8%	11%	9%	174
Industri- og håndværkstekniske uddannelser	13%	12%	11%	10%	13%	249
Jordbrugs-, fiskeri- og levnedsmiddeluddannelser	4%	3%	4%	5%	4%	84
Transporttekniske uddannelser	0%	0%	0%	0%	0%	4
Sundhedsuddannelser	14%	25%	23%	4%	6%	112
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	1.953

Uddannelsernes alder

41 procent af vurderingerne blev i 2010 foretaget mindre end 5 år efter uddannelsens afslutning. 67 procent af vurderingerne blev foretaget mindre end 10 år efter uddannelsens afslutning, hvilket var uændret i forhold til vurderingerne i 2009.

Sagsbehandlingstid

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for vurderinger lå i 2010 uændret på 32,5 dage. 89 procent af vurderingerne blev gennemført på mindre end to måneder (90 pct. i 2009).⁹

Tabel 8 nedenfor viser, hvordan vurderingerne samlet fordeler sig efter sagsbehandlingstiden i antal måneder.

Tabel 8: Vurderinger ekskl. greencard-relaterede efter sagsbehandlingstid i måneder

Sagsbehandlingstid	2006 Pct.	2007 Pct.	2008 Pct.	2009 Pct.	2010 Pct.	2010 Antal
Mindre end 1 måned	57%	52%	60%	49%	50%	985
Mellem 1 og 2 mdr.	33%	32%	29%	41%	38%	748
Mellem 2 og 3 mdr.	8%	14%	10%	9%	10%	192
Mellem 3 og 4 mdr.	1%	2%	1%	0%	1%	16
Mellem 4 og 5 mdr.	0%	0%	0%	0%	0%	9
Mellem 5 og 6 mdr.	0%	0%	0%	0%	0%	1
Over 6 mdr.	0%	0%	0%	0%	0%	2
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	1.953

Når sagsbehandlingen har overskredet tre måneder, skyldes det i de fleste tilfælde, at Styrelsen for International Uddannelse har måttet vente på verifikation af uddannelsesdokumenter fra den udstedende institution i oprindelseslandet.

Vurderinger til brug for greencardafgørelser

Greencard-ordningen giver udlændinge fra lande uden for EU/EØS mulighed for at ansøge om tre års opholdstilladelse til at søge arbejde i Danmark. Hensigten med greencard-ordningen er, at den skal tiltrække kvalificeret udenlandsk arbejdskraft og dermed øge udbuddet af arbejdskraft i Danmark.

Ordningen administreres af Udlændingetjenesten, som træffer sin afgørelse om opholdstilladelse ud fra et pointsystem, hvor en ansøger skal opnå mindst 100 point. Pointene tildeles efter fem kriterier: uddannelse, sprogfærdigheder, arbejds erfaring, tilpasnings evne og alder. For at optjene point på uddannelseskriteriet skal en ansøger have gennemført en uddannelse, der niveaumæssigt mindst svarer til en dansk bacheloruddannelse.¹⁰

⁹ Sagsbehandlingstiden for vurderingssager er den tid, der går fra modtagelsen af de nødvendige oplysninger fra ansøger til afgivelsen af en vurdering.

¹⁰ Læs mere om greencard-ordningen hos Udlændingetjenesten: www.nyidanmark.dk/greencard.

I cirka to tredjedele af de sager, som Udlændingesservice afgjorde i 2010, blev der indhentet en vurdering af uddannelseskvalifikationerne fra Styrelsen for International Uddannelse.

Styrelsen oprettede i 2010 i alt 5.884 vurderingssager omfattende 5.341 greencard-ansøgere, hvilket var mere end en femdobling i forhold til året før. Styrelsen afsluttede 5.455 vurderinger vedrørende 5.115 personer.¹¹

Der var tale om et ekstraordinært stort antal, som først og fremmest afspejler en stor stigning i antallet af greencard-ansøgere i 2009: Omkring 3.300 af de personer, hvis uddannelse styrelsen blev bedt om at vurdere i 2010 i forbindelse med greencard-sager, havde ansøgt om opholdstilladelse efter greencard-ordningen allerede i 2009.

For at kunne behandle den ekstraordinære sagsmængde fik styrelsen i perioden april 2010 til marts 2011 en midlertidig bevilling til ansættelse af 9 akademikere og 2 kontorfunktionærer. I 2011 tegner antallet af sager til at blive væsentlig mindre, hvilket blandt andet kan hænge sammen med, at der fra årsskiftet er indført et gebyr på 6.100 kroner for ansøgning om opholdstilladelse efter greencard-ordningen.

I alt afsluttede styrelsen 5.776 af disse sager i 2010. Ud over de nævnte vurderinger drejede det sig om 310 sager, hvor styrelsen måtte afvise at foretage en vurdering. Afvisningen skyldtes i omkring fire ud af ti tilfælde, at uddannelsesinstitutionen ikke var anerkendt i uddannelseslandet, og i andre fire ud af ti tilfælde, at der blev konstateret problemer med dokumenternes ægthed eller institutionens reelle eksistens.

En del af vurderingerne er i øvrigt foretaget med forbehold. Det sker typisk, når der er tvivl om de forelagte dokumenters ægthed. Styrelsen oplyser i sådanne tilfælde, hvad den normalt vurderer den pågældende uddannelse til, hvorefter Udlændingesservice i fornødent omfang sørger for at få uddannelsesdokumenterne verificeret i hjemlandet.

I det følgende beskrives de vurderede uddannelser og deres indehavere. Det skal understreges, at det billede, der tegner sig ud fra vurderingssagerne, ikke er dækkende for den samlede gruppe af greencard-ansøgere, idet Udlændingesservice i en del sager ikke har behov for at indhente en vurdering hos styrelsen for at kunne træffe sin afgørelse om opholdstilladelse efter greencardordningen.

Geografisk oprindelse

Uddannelsesindehavernes nationalitet

Indehaverne af de uddannelseskvalifikationer, der blev vurderet i 2010 til brug for greencardafgørelser, var for 90 procents vedkommende statsborgere i asiatiske lande, frem for alt Indien (2.079 personer), Pakistan (1.616), Bangladesh (636) og Nepal (364). 6 procent var fra lande i Afrika, især Nigeria (132) og Cameroun (100). Andre

¹¹ I tilfælde, hvor en ansøger forelægger flere, ikke sammenhængende uddannelser til vurdering, foretages der en vurdering af hver enkelt uddannelse. I sådanne tilfælde registreres der derfor flere vurderingssager for samme uddannelsesindehaver.

uddannelsesindehavere kom fra Europa uden for EU/EØS (2 pct.) og Nordamerika (1 pct.).

Uddannelsernes oprindelse

De fleste af de uddannelseskvalifikationer, der kom til vurdering i 2010 i forbindelse med greencardsager, var fra Indien (1.710 vurderinger), Pakistan (1.097), Bangladesh (498) fulgt af Storbritannien (399), Sverige (345) og Nepal (311).

En del af greencardansøgerne havde taget deres seneste uddannelse i et europæisk land. Således vedrørte 24 procent af i alt 4.695 vurderinger vedrørende greencardansøgere fra Pakistan, Indien, Bangladesh og Nepal uddannelser taget uden for hjemlandet, især i Storbritannien og Sverige. I 2009 gjaldt det dog hele 52 procent.

Uddannelsernes niveau

99 procent af vurderingerne i de greencard-relaterede sager angav et helt eller delvist niveau inden for videregående uddannelse, heraf 84 procent på bachelorniveau eller højere.

63 procent af vurderingerne angav et niveau svarende til 4 til 5 års videregående studier, heraf 23 procent en kandidatgrad (1.235 vurderinger). 28 procent af vurderingerne angav et niveau svarende til 2 til 3 års videregående studier, heraf 15 procent en bachelorgrad (828 vurderinger) og 4 procent en professionsbachelorgrad (201 vurderinger).

Uddannelsernes faglige retning

42 procent af de uddannelser, der blev vurderet i 2010 med henblik på greencardafgørelser, var inden for hovedgruppen samfunds-, kontor- og handelsuddannelser, heraf de 30 procent inden for erhvervsøkonomi. Den næststørste gruppe var inden for det naturvidenskabelige område, som udgjorde 26 procent af vurderingerne, heraf de 13 procent inden for matematik, datalogi m.v. Fordelingen på faglige hovedgrupper fremgår af tabel 9 nedenfor.

Tabel 9: Vurderinger til brug for greencard-sager efter faglig hovedgruppe

Fagligt område	2010 Antal	2010 Pct.
Ikke erhvervsrettede uddannelser	2%	103
Pædagogiske uddannelser	3%	170
Humanistiske og kunstneriske uddannelser m.v.	8%	423
Samfunds-, kontor- og handelsuddannelser	42%	2.298
Naturvidenskabelige uddannelser	26%	1.399
Industri- og håndværkstekniske uddannelser	11%	577
Jordbrugs-, fiskeri- og levnedsmiddeluddannelser	2%	129
Transporttekniske uddannelser	0%	13
Sundhedsuddannelser	6%	343
I alt	100%	5.455

Uddannelsernes alder

49 procent af de greencard-relaterede vurderinger i 2010 blev udstedt mindre end 5 år efter uddannelsens afslutning. 85 procent af vurderingerne blev udstedt mindre end 10 år efter uddannelsens afslutning. Uddannelserne var gennemgående noget ældre end dem, der blev vurderet i 2009, hvor 69 procent var under 5 år og 91 procent under 10 år gamle.

Sagsbehandlingstid

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for vurderinger til brug for greencardafgørelser var i 2010 på 18,6 dage mod 16,1 dage året før. 99 procent af vurderingerne blev gennemført på mindre end to måneder.¹²

Tabel 8 nedenfor viser, hvordan vurderingerne samlet har fordelt sig efter sagsbehandlingstiden i antal måneder.

Tabel 10: Vurderinger til brug for greencard-sager efter sagsbehandlingstid i måneder

Sagsbehandlingstid	2009 Pct.	2010 Pct.	2010 Antal
Mindre end 1 måned	92%	80%	4.350
Mellem 1 og 2 mdr.	8%	20%	1.072
Mellem 2 og 3 mdr.	0%	0%	24
Mellem 3 og 4 mdr.	0%	0%	8
Mellem 4 og 5 mdr.	0%	0%	1
I alt	100%	100%	5.455

I disse sager er det aftalt med Udlændingesservice, at Styrelsen for International Uddannelse så vidt muligt udtaler sig om uddannelsesniveaut inden for tre uger. I 2010 blev 63 procent af vurderingerne gennemført på mindre end 3 uger (mod 69 pct. året før).

Den lidt længere sagsbehandlingstid skal ses i lyset af den ekstraordinært store mængde greencard-relaterede sager i 2010. At styrelsen kunne afvikle de mange sager uden væsentlig forøgelse af sagsbehandlingstiden, skyldes navnlig, at der i 2010 blev oprettet en række midlertidige vurderingsmedarbejder- og kontorfunktionærstillinger til varetagelse af denne opgave.

Sagsbehandlingstiden er generelt kortere i sager til brug for greencardafgørelser end i andre vurderingssager, idet Udlændingesservice har ansvaret for at efterprøve ægtheden af de forelagte dokumenter. Når det gælder uddannelseskvalifikationer fra Pakistan (20 pct. af de greencard-relaterede vurderinger i 2010) er det dog i de fleste tilfælde Styrelsen for International Uddannelse, der sørger for verifikation af dokumenterne, hvilket typisk forlænger sagsbehandlingstiden med 2 til 4 uger.

¹² Sagsbehandlingstiden for vurderingssager er den tid, der går fra modtagelsen af de nødvendige oplysninger fra ansøger til afgivelsen af en vurdering.

Sikring af dokumenters ægthed

Verifikation af uddannelsesdokumenter er i de senere år blevet en stadig vigtigere del af vurderingsarbejdet, og Styrelsen for International Uddannelse har i 2010 yderligere skærpet sit fokus på uddannelsesdokumenters ægthed.

Styrelsen har i flere tilfælde politianmeldt falske dokumenter. I 2010 fik styrelsen retens ord for, at ansøgere kan blive straffet for at afgive urigtige skriftlige erklæringer til brug for styrelsens vurderinger af udenlandske uddannelser. En person havde i sin ansøgning erklæret at have en bestemt universitetsuddannelse, men diplomets viste sig at være falsk. Den urigtige erklæring førte til en dom på 30 dages betinget fængsel.

Falske eksamensbeviser bliver ofte udstedt af såkaldte ”diploma mills” (diplomfabrikker). Diplomfabrikker kan være enkeltpersoner eller angivelige uddannelsesinstitutioner, der sælger eksamensbeviser uden et passende akademisk grundlag og uden at stille egentlige adgangs- og eksamenskrav. Der kan være tale om eksamensbeviser udstedt i diplomfabrikkens navn eller om efterligninger eller forfalskninger af eksamensbeviser fra anerkendte uddannelsesinstitutioner, som så udstedes i den anerkendte institutions navn. En diplomfabrik opererer som regel ikke efter gældende love, og der udøves ikke tilsyn med virksomheden fra offentlig side.

Den første type eksamensbeviser volder i reglen ikke problemer i vurderingsarbejdet, da der findes gode kilder til opklaringen. Styrelsen har adgang til en række databaser og registre over anerkendte institutioner over hele verden og trækker samtidig på et internationalt netværk af anerkendelseskontorer. Derimod er det mere vanskeligt at opdage efterligninger og forfalskninger af diplomer, som bærer en anerkendt uddannelsesinstitutionens navn. Styrelsen har derfor i stigende grad bedt ansøgerne om at indsende originale uddannelsesdokumenter og ladet uddannelsesdokumenter verificere hos den udstedende institution.

Styrelsen informerer og vejleder danske uddannelsesinstitutioner om kontrol af eksamensdokumenters ægthed. Det skete i 2010 blandt andet i form af oplæg på styrelsens årlige seminar for studieadministrativt personale. Styrelsens hjemmeside informerer om, hvordan uddannelsesinstitutionerne kan efterprøve dokumenters ægthed, herunder med specifikke oplysninger om en række lande i en såkaldt landehåndbog.

Også i internationale anerkendelseskredse er der fokus på uægte uddannelsesdokumenter, og derfor foregår der en løbende erfaringsudveksling mellem anerkendelseskontorerne i de netværk, som styrelsen er medlem af (se afsnittet om internationalt samarbejde på side 18).

Fra dansk side bidrager en ændring i universitetsloven til at modvirke, at den danske universitetsbetegnelse misbruges. I juni 2010 vedtog Folketinget en ændring af universitetsloven, som sikrer, at kun institutioner og virksomheder, der reelt udbyder kompetencegivende undervisning og uddannelse, kan anvende og markedsføre sig under betegnelsen universitet.¹³

¹³ Lov nr. 728 af 25. juni 2010 om ændring af universitetsloven.

Det indebærer, at betegnelsen universitet eller tilsvarende betegnelser på andre sprog samt forkortelser heraf kun må anvendes af universiteter omfattet af universitetsloven og af institutioner, som i medfør af anden dansk lov er tillagt ret hertil. Visse uddannelses- og forskningsinstitutioner, der er anerkendte i henhold til andre landes lovgivning eller af international ret, er dog ikke omfattet af forbuddet.

Beskyttelsen af universitetsbetegnelsen trådte i kraft den 1. juli 2010. Dog skal institutioner, som på det tidspunkt anvendte betegnelsen universitet m.v., og som er omfattet af forbuddet, ophøre med at anvende betegnelsen senest per 1. juli 2015.

Adgangsgivende eksaminer

Styrelsen for International Uddannelse udformer retningslinjer og bistår uddannelsesinstitutionerne ved vurderingen af udenlandske eksamensdokumenter i sager om optagelse på videregående uddannelser. Det sker ved information på styrelsens hjemmeside og ved besvarelse af henvendelser.

Eksamenshåndbog

Eksamenshåndbogen på styrelsens hjemmeside beskriver adgangsgivende eksaminer fra 125 lande samt 18 regioner/provinser og fire internationale studentereksaminer. Se www.iu.dk/ehb.

Henvendelser

Uddannelsesinstitutionerne kan maile, skrive eller ringe til Styrelsen for International Uddannelse for at få hjælp til at vurdere, om et eksamensbevis er adgangsgivende til videregående uddannelse i Danmark, og til at tage stilling til behovet for ægthedskontrol.

Styrelsen for International Uddannelse besvarede i 2010 461 henvendelser, hvor styrelsen blev bedt om at vurdere et bestemt uddannelsesbevis. Antallet af henvendelser var på nogenlunde samme niveau som i 2009, hvor styrelsen besvarede 435 henvendelser. 83 procent af henvendelserne blev besvaret samme dag, 7 procent på 1 dag, 4 procent på 2 dage og 6 procent på 3 eller flere dage. Denne fordeling er nogenlunde den samme som de forrige år. Sagsbehandlingen strækker sig typisk over længere tid, når styrelsen skal indhente oplysninger om den pågældende eksamen.

Der blev besvaret flest henvendelser om adgangsgivende eksaminer fra Norge (45), Island (36) og Sverige (35) efterfulgt af USA (20), Tyskland (16), Pakistan (13) og Cameroun (10). Langt de fleste af de øvrige henvendelser fordeler sig med 1 til 3 per land – også fra lande som Kina, Indien og Nepal, hvorfra Danmark får en del internationale ansøgere. Halvdelen af forespørgslerne drejer sig om uddannelsesdokumenter fra europæiske lande. Derudover besvarer styrelsen et stort antal andre henvendelser fra uddannelsesinstitutioner og enkeltpersoner.

Arrangementer

Styrelsen for International Uddannelse afholdt i marts 2010 det årlige seminar for studieadministrativt personale, der arbejder med optagelse af ansøgere med udenlandske

gymnasiale eksaminer på de videregående uddannelser. Seminaret fandt sted på IT-Universitetet i København og samlede 136 deltagere. Seminaret orienterede generelt om nye vilkår for studieopholdstilladelse og adgangsvilkår for ansøgere med udenlandske eksaminer, og en række workshops satte fokus på ægthedskontrol, britiske og amerikanske eksamensbeviser, modtagelse af internationale studerende og andre emner. Nye studieadministrative medarbejdere fik desuden en grundig introduktion til vurdering af gymnasieuddannelser fra Norden.

Desuden afholdt styrelsen i april 2010 en workshop, hvor studieadministrative medarbejdere medbragte konkrete sager og fik hjælp til at vurdere dem.

Ph.d.-ansættelser

Styrelsen for International Uddannelse har siden december 2008 haft en aftale med Københavns Universitet om særligt hurtige vurderinger af ansøgers uddannelsesniveau i forbindelse med universitetets ph.d.-optag. Den såkaldte kvik-ph.d.-ordning indebærer, at universitetet nemt og hurtigt får vurderet de udvalgte ansøgere, som universitetet ønsker at ansætte. Det kræver kun en e-mail til styrelsen, og svaret kommer ofte i løbet af et par dage. Dermed får universitetet hurtigt ansættelsen på plads, og styrelsen foretager kun de vurderinger, der skal bruges.

Styrelsen for International Uddannelse foretog i 2010 91 kvikvurderinger i forbindelse med universitetets ph.d.-optag. Ordningen blev evalueret i juni 2010, og både styrelsen og Københavns Universitet vurderede, at ordningen efter enkelte justeringer fungerer optimalt.

Det Internationale Forretningsudvalg under Danske Universiteter havde samtidig udtrykt ønske om at få ordningen udbredt til de øvrige universiteter. Styrelsen for International Uddannelse sendte derfor i september 2010 et tilbud til de øvrige universiteter om at indgå en lignende aftale. I 2010 tilsluttede IT-Universitetet, Roskilde Universitet og Aarhus Universitet sig aftalen. Der er aftalt møder med flere universiteter i 2011.

Afrika-konference

Den 27. oktober 2010 samlede Styrelsen for International Uddannelse 75 deltagere fra Danmark, Norge, Sverige og Finland til en konference om Afrika. Konferencen henvendte sig til uddannelsesinstitutioner og nærmere bestemt til medarbejdere, som til daglig arbejder med vurdering af uddannelser fra Afrika.

Ansøgere med en uddannelse fra Afrika udgør kun forholdsvis få af ansøgerne til videregående uddannelse i Danmark og få af ansøgerne om vurdering af udenlandske uddannelser hos Styrelsen for International Uddannelse. Afrika er et kontinent i udvikling og opbrud, og det kan være svært at få præcise oplysninger fra Afrika om uddannelsesdokumenter. Formålet med konferencen var derfor at give ny viden om Afrika og afrikansk uddannelse og klæde vurderingsmedarbejderne på til at vurdere afrikanske uddannelsesbeviser.

Konferencen bød blandt andet på oplæg om de aktuelle udviklings- og uddannelsesforhold i Afrika ved Holger Bernt Hansen, professor emeritus, og Stig Jensen, leder af Center for Afrikastudier ved Københavns Universitet. Sektionschef Iben Andersen og rådgiver Cathrine Strømø fra Universitetet for Miljø- og Biovitenskap i Norge fortalte på konferencen om, hvordan universitetet fik etableret kontakt til Université de Buea i Cameroun, og Margaret Wenger, vurderingsekspert fra det store private amerikanske vurderingskontor Educational Credential Evaluators (ECE), gennemgik uddannelser og uddannelsesbeviser fra nogle af de afrikanske lande, som stiller særlige udfordringer.

Internationalt samarbejde

Styrelsen for International Uddannelse har på anerkendelsesområdet et tæt samarbejde med myndigheder og organisationer i udlandet. Der var i 2010 flere eksempler på, at den danske praksis for vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelser inspirerer andre lande og er med til at højne standarderne.

Internationale netværk og møder

Det internationale samarbejde foregår primært i regi af de to anerkendelsesnetværk ENIC (Europarådet og UNESCO) og NARIC (EU). Netværkene udveksler oplysninger om forskellige landes uddannelsessystemer og bistår hinanden med oplysninger i konkrete anerkendelsessager. Derudover foregår der en række anerkendelsesfaglige diskussioner i netværkene. Styrelsen har siden 2009 været repræsenteret i ENIC-netværkets bestyrelse, idet en medarbejder er valgt som vicepræsident.

Fra Tyskland blev styrelsen i 2010 inviteret som oplægsholder ved høringer og seminarer blandt andet i den tyske Bundestag og ved de tyske Handelskammern. Baggrunden var, at man forberedte en ny, samlet lovgivning om anerkendelse og i denne proces søgte inspiration i Danmark. I den forbindelse var der fra tysk side stor interesse for det sammenhængende anerkendelsessystem i Danmark, hvor vi har én fælles indgang til vurdering af udenlandske uddannelser, uanset om der er tale om erhvervsuddannelser eller videregående uddannelser, og for de principper og procedurer, som styrelsen anvender i sagsbehandlingen.

Lovforslaget, som blev fremsat af den tyske regering i marts 2011, skal forbedre anerkendelsen af udenlandske kvalifikationer til brug på det tyske arbejdsmarked. Personer med udenlandske uddannelseskvalifikationer vil med anerkendelsesloven få ret til en vurdering efter ensartede kriterier, og samtidig lettes adgangen til anerkendelse i lovgivningen for de forskellige lovregulerede erhvervsområder.

Styrelsen har i øvrigt deltaget i en række internationale konferencer og møder med henblik på at opdatere medarbejdernes viden om udenlandske uddannelsessystemer.

Bologna-arbejdsgruppe om anerkendelse

Styrelsen deltager i en arbejdsgruppe om anerkendelse, som i 2010 blev nedsat af Bologna-processens styregruppe, Bologna Follow-Up Group. Formålet med arbejdsgruppen er at forberede en plan til fremme af anerkendelse til Bologna-ministerkonfe-

rencen i Bukarest i 2012. Handlingsplanen skal omfatte anerkendelse på uddannelsesinstitutionerne såvel som hos centrale anerkendelsesmyndigheder. Arbejdsgruppen har i løbet af 2010 udarbejdet notater om de enkelte aspekter af anerkendelsesområdet, og et høringsseminar for interessenter afholdes i Riga, Letland, i foråret 2011.

Projekt for anerkendelsesmanual

Styrelsen for International Uddannelse deltager endvidere i et ambitiøst NARIC-projekt, European Area of Recognition, sammen med syv europæiske søsterorganisationer. Formålet er at udarbejde en samlet manual for anerkendelse med detaljerede beskrivelser af procedurerne og principperne i anerkendelsesarbejdet og med anbefalinger om god praksis. Manualen skal bidrage til en mere ensartet anerkendelsespraksis i Europa, som er i tråd med principperne og procedurerne i Lissabon-konventionen og dens underliggende tekster. Projektets mål er, at samtlige europæiske anerkendelseskontorer skal tiltræde manualens principper og praksis for anerkendelse, samt at få ministrene i Bologna-samarbejdets tilslutning til manualen som god praksis for anerkendelse ved Bologna-ministermødet i Bukarest i 2012.

Første udkast til manualen blev færdiggjort i 2010. Det endelige resultat forventes fremlagt på det årlige ENIC/NARIC-møde i juni 2011.

Projekt vedrørende fællesgrader

Styrelsen for International Uddannelse er blandt deltagerne i det internationale projekt JOQAR (Joint programmes: Quality Assurance and Recognition of degrees awarded) under ledelse af European Consortium for Accreditation (ECA). Formålet med projektet er at lette akkreditering og anerkendelse af fællesgrader. Styrelsen deltager i den del af projektet, som omhandler anerkendelse af fællesgrader. Projektet startede i oktober 2010 og løber ind til oktober 2013.

Nordisk samarbejde

Der har i en årrække været et nordisk netværk for anerkendelse af videregående uddannelser, NORRIC-netværket, som samler de nordiske ENIC/NARIC-kontorer. I 2010 blev der taget skridt til at etablere et lignende netværk på erhvervsuddannelsesområdet.

I sektorprogrammet for uddannelses- og forskningssamarbejdet under det danske formandskab for Nordisk Ministerråd i 2010 forpligtede Danmark sig til at ”arbejde for, at der iværksættes et samarbejde mellem de nordiske lande med henblik på at etablere et videns- og ressourcenetværk og senere at oprette et formaliseret nordisk samarbejde om anerkendelse af erhvervsuddannelseskvalifikationer”.

I første halvdel af 2010 fik styrelsen gennem sine nordiske samarbejdspartnere inden for de videregående uddannelser kontakt til Uddannelsesstyrelsen i Finland, Undervisningsministeriet i Island og Myndigheten för yrkeshögskolan i Sverige. Alle tre myndigheder udtrykte stor interesse for at deltage i netværket.

I november mødtes de fire interesserede myndigheder i København for at diskutere et kommende samarbejde. Resultatet af mødet blev, at netværket skal mødes en eller to

gange om året. Mellem møderne skal samarbejdet foregå virtuelt via en fælles distributionsliste.

Norge har ikke været med til at oprette netværket, da det i Norge ikke i dag er muligt at få vurderet en erhvervsuddannelseskvalifikation på postsekundært niveau, mens det på ungdomsuddannelsesniveau kun er muligt at få en uofficiel udtalelse i de enkelte fylker. Siden er der dog kommet tilsagn fra den norske koordinator for de lovregulerede erhverv om deltagelse i netværket, og det norske Kunnskapsdepartement har ligeledes udtrykt ønske om at deltage.

Kvalifikationsnævnet

Kvalifikationsnævnet behandler klager over afgørelser truffet af danske uddannelsesinstitutioner i sager om merit og forhåndsmerit for dansk og udenlandsk uddannelse samt klager over afgørelser om anerkendelse af realkompetence. Inden for universitetsuddannelserne kan der dog kun klages til Kvalifikationsnævnet over afgørelser om merit for udenlandsk uddannelse. Styrelsen for International Uddannelse varetager sekretariatsbetjeningen for Kvalifikationsnævnet.

Klagesager i 2010

I 2010 blev der indbragt 36 sager for Kvalifikationsnævnet. Der blev indbragt 18 klager for nævnet i både 2009 og i 2008. Der er således tale om en fordobling af antallet af klagesager modtaget i 2010 set i forhold til de foregående år.

22 af de 36 klagesager i 2010 blev afsluttet med en afgørelse fra Kvalifikationsnævnet. 10 af disse gav klageren fuldt medhold. 12 klagesager endte med, at klagen ikke blev imødekommet. For de 14 sager, der ikke endte med en afgørelse, gjorde sig enten gældende, at klagen blev afvist af formelle årsager, at klagen blev trukket tilbage af klageren selv, at institutionen gav medhold efter en revurdering, eller at klageren ikke formåede at fremskaffe yderligere dokumentation, som var nødvendig for sagsbehandlingen.

I tabel 11 nedenfor ses, hvor mange klagesager der vedrørte henholdsvis dansk og udenlandsk uddannelse og realkompetence, samt hvor mange der endte med en egentlig afgørelse fra Kvalifikationsnævnet.

Tabel 11: Sager behandlet af Kvalifikationsnævnet i 2010

	Merit for danske uddannelseskvalifikationer	Realkompetence	Merit for udenlandske uddannelseskvalifikationer
Modtaget	17	4	15
Afvist, henlagt eller trukket tilbage	5	3	7
Afgørelse	12	1	9

15 af de 17 klager vedrørende merit for danske uddannelseskvalifikationer vedrørte HD- eller meritlæreruddannelsen.

13 af de 15 klager vedrørende merit for udenlandske uddannelseskvalifikationer vedrørte merit på universitetsuddannelser, det vil sige uddannelser under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. De resterende to klager vedrørende merit for udenlandske uddannelseskvalifikationer vedrørte Kulturministeriets uddannelser (arkitektuddannelsen). Det er de første klager, Kvalifikationsnævnet har modtaget over en afgørelse truffet af en af Kulturministeriets institutioner.

Alle de indbragte sager vedrørte merit for allerede gennemførte uddannelseskvalifikationer, og der har således ikke i 2010 været klager over afgørelser om forhåndsmerit.

Sager om realkompetence er fortsat et noget uprøvet område for Kvalifikationsnævnet. Nævnet har frem til 31. december 2010 modtaget 10 klagesager om anerkendelse af realkompetence, hvoraf fire blev afvist af formelle årsager, en enkelt blev afvist pga. manglende dokumentation, og fem endte med en afgørelse. De fem var alle afgørelser om anerkendelse af realkompetence på en diplomuddannelse. Der blev ikke givet medhold i nogen af sagerne.

Der kan også klages over afgørelser om realkompetence i forhold til adgangskrav og tilrettelæggelse af uddannelsesforløb inden for Grunduddannelse for Voksne (GVU), for så vidt angår teoretiske kompetencer, samt i forhold til faglige niveauer inden for almen voksenuddannelse og almengymnasiale fag. Kvalifikationsnævnet har dog endnu ikke modtaget klager af denne type.

Kvalifikationsnævnets kompetence

De enkelte klagesager behandles af formanden for Kvalifikationsnævnet og to sagkyndige medlemmer. Der findes sagkyndige medlemmer inden for alle de uddannelsesområder, som Kvalifikationsnævnet har kompetence til at behandle sager for. De sagkyndige udpeges fra sag til sag. For alle klagesager gælder, at Kvalifikationsnævnet kun tager stilling til det indholdsmæssige/faglige i afgørelsen, altså om der er givet eller forhåndsgodkendt tilstrækkelig merit på uddannelsen, eller om der er anerkendt tilstrækkeligt realkompetence. Klager over retlige forhold skal indbringes for det ansvarlige ministerium og ikke for Kvalifikationsnævnet.

For at Kvalifikationsnævnet kan behandle en sag, er det derfor en betingelse, at uddannelsesinstitutionen har truffet en faglig afgørelse og har forholdt sig til de studieelementer, der ønskes fritagelse for. Der skal være argumenteret fagligt for, hvorfor der kan eller ikke kan gives merit – og hvor meget merit (eksempelvis hvor mange ECTS-point) det drejer sig om. Dette vil ofte indebære henvisning til relevant dokumentation (studie- /kompetencebeskrivelser m.v.) og stillingtagen til parternes argumentation i klagen og institutionens udtalelse.

Kvalifikationsnævnet tager udgangspunkt i de rammer, som den berørte uddannelse er tilrettelagt efter (bekendtgørelser, studieordninger mv.) – det vil sige det faglige grundlag, som institutionerne arbejder inden for.

Kvalifikationsnævnet modtager nu og da sager, som falder uden for nævnets formelle kompetenceområde. Eksempler på sådanne sager i 2010 var følgende:

- Tre sager var indbragt, fordi der var klaget over afslag på adgang til et linjefag på meritlæreruddannelsen. Institutionen havde foretaget en individuel vurdering af ansøgers kompetencer i forhold til adgangskravet om historie, samfundsfag, samtids-historie eller idéhistorie på B-niveau. Der træffes ikke egentlige realkompetence-vurderinger efter bekendtgørelse om meritlæreruddannelsen, men alene individuelle vurderinger i forbindelse med optag. Sagen blev indbragt for Kvalifikationsnævnet som en klage over en realkompetencevurdering. Kvalifikationsnævnet har ikke kompetence til at behandle en klage over en individuel kompetencevurdering i forhold til adgang til et linjefag på meritlæreruddannelsen.
- Andre sager blev afvist af Kvalifikationsnævnet, fordi der var klaget over afslag på optagelse på en kandidatuddannelse. Kvalifikationsnævnet kan ikke tage stilling til spørgsmål om optagelse på universitetsuddannelser. Kvalifikationsnævnet kan alene behandle en afgørelse om godskrivning af udenlandske uddannelseskvalifikationer "ind i" en dansk uddannelse (merit).
- I en tredje type sag, som Kvalifikationsnævnet afviste at behandle af formelle årsager, havde en studerende fået afslag på merit med den begrundelse, at vedkommende var optaget uden at opfylde adgangskravene til uddannelsen. Da der ikke var truffet en egentlig meritafgørelse i den pågældende sag, havde Kvalifikationsnævnet ikke kompetence til at behandle sagen på det foreliggende grundlag.

Kvalifikationsnævnets synlighed

Database med Kvalifikationsnævnets modtagne klagesager

Kvalifikationsnævnet har på sin hjemmeside (www.iu.dk/kn) offentliggjort de klagesager, som nævnet har modtaget siden 2007. Database, som opdateres løbende, viser for hver sag information om indholdet af klagen, hvilken type uddannelse og institution klagen drejer sig om, om der er givet medhold eller ej, samt hvilke sagkyndige der har deltaget i sagen. Man finder desuden et resumé af afgørelsen samt afgørelsen i dens helhed. Database indeholder ikke personlige oplysninger om de studerende, der har klaget. Formålet med at offentliggøre klagerne og nævnets afgørelser er at udbrede kendskabet til Kvalifikationsnævnet og dets praksis.

Formidling af klagemulighederne

Kvalifikationsnævnet modtager stadig trods en række informative tiltag forholdsvis få klager, og sagerne ligger inden for et ret snævert udsnit af uddannelser set i forhold til nævnets meget brede kompetenceområde. Det kunne tyde på, at de fleste studerende er tilfredse med de afgørelser, der træffes. Det bestyrkes, for så vidt angår merit for dansk uddannelse på professionshøjskoler og erhvervsakademier, af en undersøgelse foretaget af Danmarks Evalueringsinstitut. Ifølge undersøgelsen blev der i 2009 kun givet afslag til 26 af 590 meritansøgere.¹⁴ Det skal understreges, at undersøgelsen ikke

¹⁴ Evaluering af meritpraksis på erhvervsakademier og professionshøjskoler, Danmarks Evalueringsinstitut, 2010 (www.eva.dk/eva/nyheder/projekter/2009/merit-paa-erhvervsakademi-og-professionsbacheloruddannelser/).

omfattede studerende, der søgte merit for udenlandsk uddannelse, og at undersøgelsen også viste, at det er ret få studerende, der overhovedet ansøger om merit.

Antallet af klagesager til Kvalifikationsnævnet kan således være begrænset af, at ikke alle studerende er klar over, at de kan søge merit og derudover klage over afgørelsen om enten merit eller realkompetence. Styrelsen for International Uddannelse arbejder derfor løbende med at informere om mulighederne for at klage til Kvalifikationsnævnet.

I 2010 rettede styrelsen henvendelse til studentermagasiner og -blade på uddannelsesinstitutioner for at få trykt artikler om nævnet. Der blev rettet henvendelse til en række uddannelsesinstitutioner inden for både Videnskabsministeriets, Undervisningsministeriets og Kulturministeriets uddannelser.

Kvalifikationsnævnets vurderingsprincipper

Kvalifikationsnævnet tager udgangspunkt i Lissabon-konventionen, hvis bærende princip er, at en udenlandsk uddannelseskvalifikation skal anerkendes, medmindre der kan påvises væsentlige forskelle i uddannelsernes længde, faglige indhold m.v. Nævnets afgørelser træffes som udgangspunkt på grundlag af en konkret vurdering af samtlige fag. Der tages udgangspunkt i de fag, som ECTS- og indholdsmæssigt ækvi-valerer de(t) fag, som der ønskes fritagelse for. De fag, der herefter ikke kan merit-overføres, undersøges for at fastslå, om der findes delelementer, der tilsammen kan danne grundlag for en fritagelse for et eller flere fag. I visse tilfælde anvendes i stedet en samlet vurdering af, hvilke kompetencer klageren har erhvervet sig. I sin reneste form fører vurderingen til, at der f.eks. kan lægges afgørende positiv vægt på, at ansøgeren inden for samme fagområde har erhvervet sig en bachelorgrad fra et udenlandsk offentligt anerkendt universitet. Det er dog naturligvis et vilkår for nævnets arbejde, at afgørelserne holder sig til det faglige grundlag i form af de studieplaner, som institutionerne arbejder inden for.

Transparens og sammenlignelighed

Anerkendelse af uddannelseskvalifikationer på tværs af grænserne søges fortsat fremmet ved at udvikle redskaber, som gør det lettere at forstå og sammenligne uddannelserne. Fokus har de seneste år været på udvikling af kvalifikationsrammer, og i den henseende tog Danmark et stort skridt fremad i 2010.

Dansk Kvalifikationsramme for Livslang Læring

I 2010 blev alle uddannelser i det formelle danske uddannelsessystem indplaceret i den Danske Kvalifikationsramme for Livslang Læring. Kvalifikationsrammen beskriver de kompetencer, man opnår gennem de forskellige typer uddannelse lige fra folkeskole til forskeruddannelse samt voksenuddannelse på alle niveauer. Den skal medvirke til at give et bedre overblik over de forskellige niveauer i det danske uddannelsessystem og synliggøre de forskellige muligheder og ruter gennem uddannelsessystemet.

Styrelsen for International Uddannelse blev samtidig udpeget som nationalt kontaktpunkt for den Europæiske Kvalifikationsramme for Livslang Læring, EQF, i Dan-

mark. Kontaktpunktets rolle er at informere danske interessenter om sammenhængen mellem den danske kvalifikationsramme og EQF, herunder brugen af og formålet med den danske og den europæiske ramme samt at informere udenlandske interessenter om niveauer i den danske kvalifikationsramme og indplaceringen af danske uddannelser i rammerne.

I samarbejde med Undervisningsministeriet søsatte styrelsen i 2010 en hjemmeside på både dansk og engelsk om den danske kvalifikationsramme og dens sammenhæng med EQF: www.kvalifikationsrammen.dk og www.nqf.dk. På hjemmesiderne er der udførlig information om den danske og den europæiske ramme.

Kvalifikationsrammeniveauet for de enkelte uddannelser og supplerende kvalifikationer som hf-enkeltfag kan nu findes på Uddannelsesguiden, www.ug.dk, hvor man også kan lave detaljerede søgninger efter uddannelser ud fra både kvalifikationsrammeniveau, fagområde og geografisk placering. Eksempelvis kan en social- og sundhedsassistent søge efter muligheder for at læse videre på en sundhedsuddannelse, som er indplaceret på et højere niveau i kvalifikationsrammen, i en bestemt region af Danmark.

For at lette den gensidige anerkendelse af uddannelser i Europa skal de nationale kvalifikationsrammer i løbet af 2011 knyttes til den Europæiske Kvalifikationsramme gennem en referenceproces med deltagelse af udenlandske eksperter. Referenceprocessen blev påbegyndt i efteråret 2010 og forventes færdig inden sommerferien 2011. I referenceprocessen sammenlignes niveauer og beskrivelser af læringsudbytte i den danske og den europæiske kvalifikationsramme, med henblik på at de enkelte uddannelser i løbet af 2012 får påført et niveau fra såvel den danske som den europæiske kvalifikationsramme på tillæggene til eksamensbeviserne (Diploma Supplement for de videregående uddannelser og Certificate Supplement for erhvervsuddannelserne).

Europass og europæisk kvalifikationspas

Europa-Kommissionen fremsatte i 2010 som led i 2020-strategien forslag om, at der skal indføres et europæisk kvalifikationspas, som vil gøre det muligt at beskrive den viden og de færdigheder, man har erhvervet i løbet af livet, på en gennemsigtig og sammenlignelig måde. Det skal fremme mobiliteten ved at lette anerkendelsen af færdigheder på tværs af medlemslandene. Tanken er, at det europæiske kvalifikationspas hovedsagelig baseres på eksisterende Europass-dokumenter, bl.a. Europass CV.

Europass omfatter fem dokumenter efter fælles europæiske skabeloner:

- Diploma Supplement, som er et tillæg til eksamensbeviserne for videregående uddannelse
- Certificate Supplement, som er et tillæg til uddannelsesbeviser og svendebreve inden for erhvervsuddannelse og arbejdsmarkedsuddannelse
- Europass Mobilitetsbevis, som dokumenterer læringsophold i udlandet
- Europass CV, der sammenfatter den enkeltes kompetencer
- Europass Sprogpas, der beskriver sprogkundskaber.

Det danske Diploma Supplement indeholder ud over oplysninger om den enkelte uddannelseskvalifikation en standardbeskrivelse af det danske uddannelsessystem. Denne beskrivelse er i 2010 blevet revideret og opdateret af de ansvarlige ministerier, dvs. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Undervisningsministeriet samt Kulturministeriet. I den forbindelse er uddannelsesniveauerne nu beskrevet i overensstemmelse med kvalifikationsrammerne.

Som nævnt i afsnittet ovenfor om den danske kvalifikationsramme skal Diploma Supplement og Certificate Supplement senest i 2012 være tilpasset, så alle nye dokumenter refererer til de uddannelsesniveauer, der er beskrevet i den Europæiske Kvalifikationsramme (EQF).

Som nationalt Europass-center informerer og vejleder Styrelsen for International Uddannelse om Europassredskaberne (se www.europass.dk).

3. Anerkendelse til lovregulerede erhverv

Introduktion

Lovregulerede erhverv er kendetegnet ved, at man ifølge lovgivningen skal have nogle bestemte erhvervsmæssige kvalifikationer for at få adgang til at udøve erhvervene.

Ansvar for adgangen til udøvelse af de lovregulerede erhverv er forankret hos kompetente myndigheder, som afgør, om den enkelte ansøger opfylder betingelserne for at udøve erhvervet, herunder hvorvidt kravene til ansøgerens samlede erhvervsmæssige kvalifikationer er opfyldt.

Her i beretningen oplyses om udviklingen inden for de lovregulerede erhverv, der er omfattet af lov om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark.¹⁵ Styrelsen for International Uddannelse har ansvaret for denne lov og har det overordnede ansvar for, at EU's anerkendelsesdirektiv gennemføres og anvendes ensartet og korrekt.¹⁶ Styrelsen varetager de tre hovedfunktioner, som er fastsat i direktivet: koordinatorfunktionen, kontaktpunktsfunktionen og funktionen som medlem af et såkaldt artikel 58-udvalg.

Der skelnes overordnet mellem de sager, der er omfattet af EU's regler om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, og de øvrige sager. Man har krav på at få sin ansøgning behandlet efter EU's anerkendelsesdirektiv, hvis man er statsborger i et EU/EØS-land eller et land, som EU har indgået aftale med herom (dvs. Schweiz), og har sine erhvervsmæssige kvalifikationer fra et af disse lande.¹⁷ Inden for EU-sagerne skelnes der desuden mellem ansøgninger om etablering (permanent arbejde) og levering af tjenesteydelser (midlertidigt og lejlighedsvist arbejde).

Inden for visse sundheds- og lærererhverv har nordiske statsborgere med nordiske erhvervsmæssige kvalifikationer desuden automatisk adgang til erhvervsudøvelse ifølge nordiske overenskomster. Samtidig gælder der inden for visse områder, navnlig inden for søfarterhverv, særlige internationale konventioner, som har fortrinsret i forhold til andre retsregler. Visse erhvervsområder såsom revisorområdet og advokatområdet er omfattet af sektorale EU-regler, hvilket indebærer, at anerkendelsesdirektivet gælder subsidiært. For maritime erhverv, der har tilknytning til handelsflåden gælder der specifikke EU-direktiver om minimumsuddannelseskrav for søfarende, hvorfor anerkendelsesdirektivet ikke finder anvendelse.

¹⁵ Loven blev senest ændret den 1. januar 2010, se lovbekendtgørelse nr. 189 af 12. februar 2010.

¹⁶ Direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

¹⁷ Som statsborger fra et EU/EØS-land eller Schweiz har man desuden ret til at få uddannelsesbeviser fra tredjelande behandlet efter anerkendelsesdirektivet, hvis man har fået uddannelsesbeviset anerkendt i et EU/EØS-land eller Schweiz og i dette land har en attesteret erhvervs erfaring af tre års varighed inden for det pågældende erhverv.

Ansøgninger, der ikke er omfattet af nogen af de ovennævnte regler, behandles i overensstemmelse med de danske retsregler, der gælder for det enkelte erhverv.

Erhverv og myndigheder

Der findes omkring 120 lovregulerede erhverv i Danmark, der er omfattet af lov om adgang til udøvelse af visse erhverv. Ansvar for adgangen til at udøve dem er aktuelt fordelt mellem 21 kompetente myndigheder. Tabel 9 nedenfor viser en vejledende oversigt over de lovregulerede erhverv i Danmark pr. april 2011.¹⁸

Tabel 12: Lovregulerede erhverv under lov om adgang til udøvelse af visse erhverv

Myndighed	Erhverv
Arbejdstilsynet	Arbejde med asfaltmaterialer Arbejde med epoxy og isocyanater Arbejde med styren Arbejde med svejsning Arbejde på naturgasanlæg Asbestnedrivning Elevatormontør Fører af gaffelstabler Fører af gaffeltruck Fører af teleskoplæsser Kedelpasser Koordinator på byggepladser Kranfører Kølemontør Polyesterstøbning Stilladsopstiller
Beredskabsstyrelsen	Brandmand Brandteknisk byggesagsbehandler Holdleder i redningsberedskabet Indsatsleder i redningsberedskabet
Energistyrelsen	Ansvarlig for boreoperationer på offshoreanlæg m.v. Arbejde med asbest på offshoreanlæg Arbejde med biologiske agenser på offshoreanlæg Arbejde med opstilling af stilladser på offshoreanlæg Arbejde med styren på offshoreanlæg Arbejde med svejsning på offshoreanlæg Arbejde som elinstallatør på offshoreanlæg Arbejde som gaffeltruckfører samt fører af gaffelstabler på offshoreanlæg Arbejde som kranfører på offshoreanlæg m.v. Arbejdsleder for arbejde med epoxy og isocyanater på offshoreanlæg m.v. Brandmand på offshoreanlæg m.v. Brandslukningsleder på offshoreanlæg m.v. Energikonsulent Førstehjælper på offshoreanlæg m.v. Grundlæggende sikkerhedsuddannelse for alle ansatte på offshoreanlæg m.v. Helikopterdekleder på offshoreanlæg m.v. Offshore Medic Operatørens repræsentant på offshoreanlæg m.v. Redningsbådsfører m.v. på offshoreanlæg m.v. Teknisk ekspert til eftersyn af kedel- og varmeanlæg Underviser i sikkerheds- og sundhedsarbejde på offshoreanlæg m.v.

¹⁸ Der kommer løbende nye lovregulerede erhverv til, mens lovreguleringen ophæves for andre erhverv. Listen over erhverv omfattet af lov om adgang til udøvelse af visse erhverv opdateres på www.iu.dk/le.

Erhvervs- og Byggestyrelsen	Bygningssagkyndig Ejendomsmægler Skorstensfejer
Erhvervs- og Byggestyrelsen/IDA	Anerkendt statiker
Erhvervs- og Selskabsstyrelsen	Dispachør Registreret revisor Statsautoriseret revisor Translatør og tolk
Finanstilsynet	Aktuar Forsikringsformidler
Fødevarestyrelsen	Behandler af fødevarer Dyrlæge Hesteinseminør Kvæginseminør Opdræt af visse dyrearter: hjortedyr, strudsefugle, ræve og fjervildt Pelsdyrinseminør Svineinseminør Veterinær tekniker
Justitsministeriet, Civil- og Politiafdelingen	Advokat
	Autoriseret kontrollør ved bestemte idrætsbegivenheder
Kort- og Matrikelstyrelsen	Landinspektør
Lodstilsynet	Lods
Lægemiddelstyrelsen	Farmaceut Farmakonom
Miljøstyrelsen	Ansæt på deponeringsanlæg Erhvervsmæssig anvendelse af godkendelsespligtige kemiske bekæmpelsesmidler til beskyttelse, bekæmpelse og regulering af plantevækst Støjmålinger og -beregninger
Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	Lærer i dansk for voksne udlændinge
Naturstyrelsen	Brøndborer Driftsleder på renseanlæg Rottebekæmpelse
Plantedirektoratet	Dyrker af genetisk modificerede afgrøder
Psykolognævnet	Autoriseret psykolog Psykolog - beskyttet titel
Rigspolitiet	Dørmand i virksomheder med alkoholbevilling Kørelærer Vagtvirksomhed
Sikkerhedsstyrelsen	Autoriseret elinstallatør Festfyrværker Gas-, vand- og sanitetsmester Kloakmester Vand- og sanitetsmester
Styrelsen for International Uddannelse	Lærer i de gymnasiale uddannelser (stx, hf, hhx og htx) Lærer i folkeskolen
Sundhedsstyrelsen	Ambulanceassistent Ambulancebehandler Ambulancebehandler med særlig kompetence Bandagist Bioanalytiker Ergoterapeut Fodterapeut Fysioterapeut Jordemoder Kiropraktor Klinisk diætist Klinisk tandtekniker Kontaktlinseoptiker Læge Optiker

	Radiograf Social- og sundhedsassistent Speciallæge Specialsygeplejerske Specialtandlæge Sygeplejerske Tandlæge Tandplejer
Søfartsstyrelsen	Erhvervsdykker Fisker Fiskeskipper Maskinchef (på fiskeskibe) Maskinmester (på fiskeskibe) Skibsassistent/matros og motormand Skibskok Styrmand (i fiskeskibe) Øvrige erhverv, hvor der af Søfartsstyrelsen kræves et sikkerhedskursus af ca. 3 dages varighed

De kompetente myndigheders afgørelser

Dette afsnit giver et overblik over de kompetente myndigheders behandling af ansøgninger om autorisation og lignende i forbindelse med etablering. Tallene bygger på de kompetente myndigheders årlige statistiske indberetning til Styrelsen for International Uddannelse.

Samlet blev der udstedt 1.907 afgørelser i 2010, hvilket var 14 procent færre end i 2009 (2.218 afgørelser) og 4 procent færre end i 2008 (1.994 afgørelser). Trods en tilbagegang er det ligesom de to foregående år sundhedsområdet, der tegner sig for langt hovedparten af autorisationssagerne: 76 procent af afgørelserne i 2010 blev truffet af Sundhedsstyrelsen. 95 procent af afgørelserne lå hos tre myndigheder: Sundhedsstyrelsen, Styrelsen for International Uddannelse og Arbejdstilsynet.

Tabel 13 nedenfor viser, hvordan de enkelte myndigheders afgørelser i 2010 fordelte sig efter afgørelsernes art, og ændringerne i forhold til 2009. I tabellen optræder kun de myndigheder, der har truffet afgørelser på området i 2010.

Tabel 13: Afgørelser i 2010 efter myndighed og afgørelsens art

Myndighed	Positive		Betingede		Negative		I alt	Ændring seneste år
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.		
Sundhedsstyrelsen	852	59%	403	28%	187	13%	1.442	-317
Styrelsen for International Uddannelse	82	32%	139	55%	33	13%	254	6
Arbejdstilsynet	107	99%	0	-	1	1%	108	4
Lægemiddelstyrelsen	18	51%	15	43%	2	6%	35	6
Søfartsstyrelsen	18	95%	0	-	1	5%	19	-7
Fødevarestyrelsen	20	71%	7	0,25	1	4%	28	4
Psykolognævnet	16	84%	0	-	3	16%	19	7
Energistyrelsen	2	100%	0	-	0	-	2	2
<i>Andre myndigheder</i>							0	-16
I alt	1.115	58%	564	30%	228	12%	1.907	-311

Samlet set har der været en fortsat nedgang i andelen af positive afgørelser – det vil sige tildeling af fuld adgang til udøvelse af det pågældende erhverv – til 58 procent af afgørelserne mod 63 procent i 2009 og 74 procent i 2008. Omvendt steg andelen af negative afgørelser, det vil sige afslag, til 12 procent fra 6 procent i 2009 og 10 procent i 2008. Det afspejler især en forskydning på Sundhedsstyrelsens område, hvor der i 2010 blev givet afslag i 13 procent af afgørelserne mod 6 procent i 2009 (se afsnittet om de enkelte erhverv nedenfor).

Også hos Styrelsen for International Uddannelse skete der i 2010 en stigning i andelen af negative afgørelser: fra 3 til 13 procent. I absolutte tal var det en stigning fra 7 til 33 negative afgørelser.

Ligesom de foregående år ses en betydelig højere andel positive afgørelser, når det gælder sager efter EU-regler, end i sager vedrørende personer med statsborgerskab og/eller uddannelse fra tredjelande. 82 procent af EU/EØS-afgørelserne i 2010 var positive (mod 93 pct. året før), 10 procent var betingede og 7 procent negative. I sager vedrørende personer med statsborgerskab og/eller uddannelse fra tredjelande var 12 procent positive, mens 68 procent var betingede¹⁹ og 21 procent negative (mod 10 pct. året før).

Uddannelseskvalifikationerne kom i 66 procent af sagerne fra EU/EØS-medlemsstater, stort set uændret i forhold til året før (65 pct.).

Udviklingen inden for de enkelte erhverv

Antallet af afgørelser for de enkelte erhverv og deres fordeling efter afgørelsernes art fremgår af tabel 14 nedenfor. I tabellen optræder kun de erhverv, for hvilke der er truffet afgørelser i 2010.²⁰

Tabel 14: Afgørelser i 2010 efter erhverv og afgørelsens art

Erhverv	Positive		Betingede		Negative		I alt	Ændring seneste år
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.		
Ambulancefører	7	78%	2	22%	0	0%	9	1
Bioanalytiker	11	58%	4	21%	4	21%	19	-28
Dyrlæge	20	71%	7	25%	1	4%	28	4
Ergoterapeut	3	75%	1	25%	0	0%	4	-4
Erhvervsdykker	2	67%	0	0%	1	33%	3	-21
Farmaceut	13	48%	13	48%	1	4%	27	0

¹⁹ "Betingede afgørelser" er ikke det samme i sager efter EU-reglerne som i øvrige sager: Efter EU-reglerne kan der kun stilles krav om at bestå en egnethedsprøve eller gennemgå en prøvetid (efter ansøgerens eget valg), eller i visse tilfælde at dokumentere erhvervs erfaring. I de øvrige sager følges danske retsregler, og her kan betingede afgørelser også indebære krav om at gennemføre supplerende uddannelse.

²⁰ Mere detaljeret statistik for sager, der er behandlet efter EU's anerkendelsesdirektiv, kan findes i Europa-Kommissionens database over de lovregulerede erhverv: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof.

Erhverv	Positive		Betingede		Negative		I alt	Ændring seneste år
Farmakonom	5	63%	2	25%	1	13%	8	6
Fisker	5	100%	0	0%	0	0%	5	3
Fiskeskipper	8	100%	0	0%	0	0%	8	8
Fodterapeut	1	100%	0	0%	0	0%	1	0
Folkeskolelærer	42	27%	93	61%	18	12%	153	14
Fysioterapeut	28	43%	33	51%	4	6%	65	14
Jordemoder	7	47%	3	20%	5	33%	15	-17
Kiropraktor	2	67%	1	33%	0	0%	3	-2
Klinisk diætist	0	0%	1	50%	1	50%	2	0
Klinisk tandtekniker	0	0%	0	0%	2	100%	2	2
Kranfører	5	100%	0	0%	0	0%	5	0
Kølemontør	2	100%	0	0%	0	0%	2	-1
Læge	227	61%	141	38%	5	1%	373	-113
Lærer i gymnasieskolen	40	40%	46	46%	15	15%	101	-8
Maskinchef på fiskeskibe	2	100%	0	0%	0	0%	2	2
Offshore medic	2	100%	0	0%	0	0%	2	-1
Optiker	6	86%	1	14%	0	0%	7	4
Psykolog	16	84%	0	0%	3	16%	19	7
Radiograf	14	64%	6	27%	2	9%	22	-9
Social- og sundhedsassistent	240	51%	91	19%	138	29%	469	340
Speciallæge	154	100%	0	0%	0	0%	154	-40
Stilladsopstiller	3	100%	0	0%	0	0%	3	-3
Styrmand på fiskeskibe	1	100%	0	0%	0	0%	1	1
Sygeplejerske	118	48%	110	44%	20	8%	248	-463
Tandlæge	33	70%	9	19%	5	11%	47	-1
Tandplejer	1	50%	0	0%	1	50%	2	2
Truckfører	97	99%	0	0%	1	1%	98	11
Andre erhverv							0	-19
I alt	1.115	58%	564	30%	228	12%	1.907	-311

Inden for en række **sundhedserhverv** er der sket en betydelig nedgang i antallet af afgørelser fra 2009 til 2010, herunder navnlig vedrørende sygeplejersker (-65 pct.) og læger (-113 pct.). Nedgangen vedrører personer uddannet i såvel EU/EØS- som tredjelande.

Samtidig er antallet af afgørelser om autorisation som social- og sundhedsassistent, hvor autorisationsordningen blev indført i oktober 2008, steget med 264 procent fra 129 i 2009 til 469 i 2010. Det drejer sig hovedsagelig om personer uddannet i EU/EØS-lande, navnlig Sverige (267) og Tyskland (61).

Med hensyn til sagernes udfald skete der i 2010 en forskydning fra positive og betingede afgørelser over mod negative afgørelser (13 pct. mod 6 pct. året før). Det skyldes hovedsagelig, at der er sket et fald i afgørelser vedrørende sygeplejerske- og lægeerhvervene, hvor andelen af negative afgørelser er relativt lav, samtidig med at der er sket en stigning i afgørelser vedrørende sosu-assistenthvervet, hvor andelen af negative afgørelser ligger væsentlig højere end for de fleste andre ansøgere inden for sundhedserhvervene.

Som egentlige afgørelser tæller Sundhedsstyrelsen kun afgørelser om varig autorisation og om betingelser for at opnå varig autorisation. Ud over tallene i tabellen er der i 2010 udstedt 78 midlertidige autorisationer til læger fra tredjelande (mod 126 i 2009).

I starten af 2011 er der indført nye regler for autorisation af læger og tandlæger fra tredjelande (bekendtgørelse nr. 1372 af 9.12.2010 hhv. bekendtgørelse nr. 97 af 9.2.2011). De nye regler medfører, at læger og tandlæger fremover skal gennemføre en sprogrøve i dansk samt bestå en række fagprøver, før de kan opnå midlertidig autorisation til en prøveansættelse.

Sagsbehandlingstid

Samlet set har de kompetente myndigheder ifølge deres indberetninger for 2010 holdt sagsbehandlingstiden under tre måneder i ca. 71 procent af de behandlede sager, hvilket indebærer en fortsat tilbagegang i forhold 2009 (ca. 81 pct.) og 2008 (ca. 95 pct.). Det seneste års fald i andelen af afgørelser, der er udstedt på under tre måneder, vedrører kun EU/EØS-sager (ca. 73 pct. mod ca. 89 pct. i 2009), mens andelen for de øvrige sagers vedkommende ligger stort set uændret på ca. 69 procent.

Tabel 15 nedenfor viser fordelingen af afgørelser efter sagsbehandlingstid i hele måneder, dog med forbehold for forskelle i opgørelsesmetoder og manglende indberetning af sagsbehandlingstider for nogle af erhvervene, herunder at der ikke måles sagsbehandlingstid for udstedelse af speciallæge- eller specialtandlægeanerkendelser.

Tabel 15: Afgørelser i 2010 efter sagsbehandlingstid i måneder *)

Sagsbehandlingstid	EU/EØS-sager	Øvrige sager	Alle sager
Mindre end 1 måned	51%	33%	44%
Mellem 1 og 2 mdr.	12%	19%	15%
Mellem 2 og 3 mdr.	10%	17%	12%
Mellem 3 og 4 mdr.	8%	9%	9%
Mellem 4 og 5 mdr.	6%	4%	5%
Mellem 5 og 6 mdr.	5%	3%	5%
Over 6 mdr.	7%	15%	10%
I alt	100%	100%	100%

Der gælder EU-regler for sagsbehandlingstiden, når en autorisationsansøgning behandles efter reglerne i anerkendelsesdirektivet. Fristen er fastsat til tre måneder fra det tidspunkt, hvor den kompetente myndighed har modtaget alle de krævede dokumenter. Dog er der mulighed for i særlig vanskelige tilfælde at forlænge fristen med en måned, med undtagelse af de erhverv, der er omfattet af anerkendelsesdirektivets bestemmelser om automatisk anerkendelse på baggrund af fælles minimumsuddannelseskra- (læge, tandlæge, sygeplejerske, jordemoder, farmaceut, dyrlæge) eller af direktivets bestemmelser om automatisk anerkendelse på baggrund af relevant erhvervs-erfaring (lovregulerede erhverv under Sikkerhedsstyrelsens ansvar).

Pligtmæssig vurdering

Den enkelte kompetente myndighed har som udgangspunkt pligt til at indhente en vurdering af uddannelseskvalifikationerne fra Styrelsen for International Uddannelse, når myndigheden ikke på det foreliggende grundlag kan anerkende ansøgerens udenlandske erhvervsmæssige kvalifikationer fuldt ud. Undtaget for pligtmæssig vurdering er dog ansøgninger, der behandles efter anerkendelsesdirektivets regler om automatisk anerkendelse af kvalifikationer, og myndigheder, der har opnået fritagelse.²¹

Styrelsen for International Uddannelse modtog i 2010 66 anmodninger om pligtmæssig vurdering fra de kompetente myndigheder, en stigning på 6 procent i forhold til 2009. Det er primært Lægemiddelstyrelsen, Psykolognævnet, Justitsministeriet og Fødevarestyrelsen, der har anmodet styrelsen om pligtmæssig vurdering. Styrelsen har desuden, i mindre omfang, modtaget anmodninger om pligtmæssig vurdering fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen og Miljøstyrelsen.

Sådan fungerer pligtmæssig vurdering

Formålet med den såkaldte pligtmæssige vurdering er at understøtte de kompetente myndigheders sagsbehandling og sikre, at vurderingen af udenlandske uddannelseskvalifikationer lever op til gældende standarder.

Den pligtmæssige vurdering kan ikke mindst have betydning for afgørelsen om autorisation, når de faglige kvalifikationer er opnået i lande uden for EU/EØS og Schweiz, for i sådanne sager mangler der ofte informationer om, hvad den enkelte uddannelse indeholder, og hvilke rettigheder den giver.

I den forbindelse undersøger styrelsen, om de medbragte uddannelseskvalifikationer er opnået på en uddannelsesinstitution, der er offentligt anerkendt i uddannelseslandet, og oplyser om uddannelsesniveaue i forhold til det danske uddannelsessystem. Desuden indhenter styrelsen fra en relevant dansk uddannelsesinstitution en indholdsmæssig vurdering af den udenlandske uddannelse, herunder om de udenlandske kvalifikationer i det væsentligste kan sidestilles med indholdet af den tilsvarende danske uddannelse. Hvis den udenlandske uddannelse ikke kan sidestilles, oplyser uddannelsesinstitutionen, hvilke faglige elementer ansøgeren skal supplere med for at have kvalifikationer på niveau med den danske uddannelse.

Styrelsen sender den kompetente myndighed sin samlede vurdering, som er bindende for myndighedens afgørelse, for så vidt angår ansøgerens uddannelseskvalifikationer.

Samarbejde med de kompetente myndigheder

Der har generelt været et godt samarbejde mellem styrelsen, de kompetente myndigheder og høringsparterne (uddannelsesinstitutionerne). Styrelsen har løbende udviklet sagsgangen ved pligtmæssige vurderinger således, at arbejdsdelingen mellem styrelsen, de kompetente myndigheder og høringsparterne er klart defineret.

²¹ Den pligtmæssige vurdering følger af § 2a i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer (lovbekendtgørelse nr. 371 af 13. april 2007).

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for en pligtmæssig vurdering, fra en sag er fuldt oplyst, til den er afsluttet, var i 2010 41 dage. Dermed blev sagsbehandlingstiden i 2010 reduceret med 47 procent i forhold til 2009.

Fritagelse for pligtmæssige vurderinger

En myndighed kan ansøge om generel fritagelse for den såkaldte pligtmæssige vurdering på grundlag af en redegørelse for myndighedens procedurer, kriterier og praksis i forhold til vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer. I 2010 var det fortsat Sundhedsstyrelsen og Søfartsstyrelsen, der havde en sådan fritagelse. Styrelsen har ikke i 2010 modtaget anmodninger om fritagelse fra andre kompetente myndigheder.

Tjenesteydere fra EU/EØS-lande

Hvis man er statsborger og etableret som erhvervsudøver i et andet EU/EØS-land, har man efter EU's anerkendelsesdirektiv ret til at udøve sit erhverv midlertidigt og lejlighedsvist i Danmark, hvis man forinden sender en skriftlig anmeldelse til den kompetente myndighed. Kravet om anmeldelse gælder dog kun, hvis det indgår i de regler, der i Danmark gælder for erhvervet.

2010 var det andet hele år, efter at reglerne om anmeldelse blev gennemført. Som det fremgår af tabel 16 nedenfor, blev der i 2010 indgivet 271 forudgående anmeldelser om levering af tjenesteydelser, hvilket var 19 procent færre end året før. Tallene bygges på de kompetente myndigheders indberetning til Styrelsen for International Uddannelse.

Tabel 16: Tjenesteyderes forudgående anmeldelser efter myndighed og erhverv

Myndighed	Erhverv	2009	2010	Ændring seneste år	
Arbejdstilsynet	Asfaltarbejde	0	9	9	
Arbejdstilsynet	Elevatormontør	11	4	-7	-64%
Arbejdstilsynet	Kranfører	13	50	37	285%
Arbejdstilsynet	Kølemontør	0	27	27	
Arbejdstilsynet	Stilladsarbejder	89	15	-74	-83%
Arbejdstilsynet	Svejser	17	2	-15	-88%
Arbejdstilsynet	Teleskoplæsser	3	6	3	100%
Arbejdstilsynet	Truckfører	177	116	-61	-34%
Energistyrelsen	Grundlæggende sikkerhedsuddannelse for alle ansatte på offshoreanlæg m.v.	0	2	2	
Energistyrelsen	Offshore medic	0	2	2	
Energistyrelsen	Operatørens repræsentant på offshoreanlæg m.v.	0	2	2	
Energistyrelsen	Redningsbådsfører m.v. på offshoreanlæg m.v.	0	2	2	
Energistyrelsen	Underviser i sikkerheds- og sundhedsarbejde på offshoreanlæg m.v.	0	2	2	
Naturstyrelsen	Brøndborer	0	10	10	
Rigspolitiet	Dørmand	0	0	0	
Rigspolitiet	Vagt	0	0	0	
Sikkerhedsstyrelsen	Elinstallatør	0	0	0	
Sikkerhedsstyrelsen	Festfyrværker	3	14	11	367%

Sikkerhedsstyrelsen	Gas-, vand- og sanitetsmester	0	0	0	
Sikkerhedsstyrelsen	Kloakmester	0	0	0	
Sundhedsstyrelsen	Læge	9	8	-1	-11%
<i>Andre erhverv</i>		<i>13</i>	<i>0</i>	<i>-11</i>	<i>-100%</i>
I alt		335	271	-64	-19%

Ordningen for midlertidige tjenesteydere blev fortsat hovedsagelig brugt på Arbejdstilsynets område. Der meldte sig færre truckførere og stilladsarbejdere, men flere kranførere og kølemontører.

Anmeldelserne kom fortrinsvis fra personer etableret i Tyskland (37 pct.), Sverige (15 pct.), Nederlandene (14 pct.) og Polen (13 pct.).

Der blev i 2010 gennemført forudgående kontrol af tjenesteydernes kvalifikationer i 119 sager, og i alle disse tilfælde blev der givet adgang til at udøve erhvervet. Året før var der gennemført forudgående kontrol i 132 sager, hvoraf alle på nær én førte til godkendelse.

Koordinatorfunktionen

Som den danske koordinator medvirker Styrelsen for International Uddannelse til udarbejdelsen og gennemførelsen af EU-regler om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer og har i denne egenskab ansvar for at repræsentere Danmark i forbindelse med forhandlingerne om anerkendelsesdirektivet. Styrelsen repræsenterer Danmark i koordinationsgruppen under Europa-Kommissionens generaldirektorat for det Indre Marked og har ansvaret for at varetage de danske interesser på området i EU, koordinere og overvåge de danske kompetente myndigheders administration af direktivet samt drage omsorg for, at direktivet gennemføres og anvendes ensartet på de berørte erhvervsområder.

Det følger af koordinatorfunktionen, at styrelsen indsamler alle relevante oplysninger om direktivets gennemførelse i Danmark, indsamler og sammenligner oplysninger om kvalifikationskravene på de områder, der er omfattet af direktivet, indberetter til Europa-Kommissionen om anvendelsen af direktivet og redegør for eventuelle problemer med anvendelsen af direktivet. Styrelsen fungerer som et bindeled mellem Europa-Kommissionen og de danske kompetente myndigheder og videreformidler Europa-Kommissionens retningslinjer til de relevante kompetente myndigheder. Desuden står styrelsen for fortolkning af direktivets regler og for vejledning til danske myndigheder i forbindelse med gennemførelse og anvendelse af direktivet på de enkelte erhvervsområder.

Styrelsen afholdt i foråret 2010 et seminar for de kompetente myndigheder og faglige organisationer. Formålet med seminaret var at opdatere de berørte parter om den seneste ændring af lov om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark og at styrke de kompetente myndigheders viden om anvendelsen af anerkendelsesdirektivet og om EU-samarbejdet inden for denne del af det Indre Marked.

Kontaktpunktsfunktionen

Styrelsen for International Uddannelse varetager funktionen som kontaktpunkt efter anerkendelsesdirektivets artikel 57.

Kontaktpunktets opgaver er at meddele borgere og kontaktpunkter i de øvrige medlemsstater alle nødvendige oplysninger i forbindelse med anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer som omhandlet i EU's anerkendelsesdirektiv, især oplysninger om den nationale lovgivning om erhvervsudøvelse, herunder social- og arbejdsmarkedslovgivning, og, hvis det er relevant, fagetiske regler. Desuden bistår kontaktpunktet borgerne med at udnytte de rettigheder, som anerkendelsesdirektivet giver dem, om nødvendigt gennem samarbejde med de øvrige kontaktpunkter og værtsmedlemsstatens kompetente myndigheder.

Kontaktpunktet samarbejder med de danske kompetente myndigheder, arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer og virksomheder, når de har behov for yderligere information eller for at få kontakt til kompetente myndigheder i andre lande.

Kontaktpunktet besvarer ofte henvendelser fra tredjelandsstatsborgere om betingelserne for adgang til et givet lovreguleret erhverv i Danmark, om procedurer for ansøgning om autorisation, om klageadgang m.v.

Henvendelser

Som kontaktpunkt fik Styrelsen for International Uddannelse i 2010 ca. 500 henvendelser via e-mail, telefon og Internal Market Information System (se næste afsnit) samt omkring 3 til 5 besøg om ugen. Størstedelen af de henvendelser, som styrelsen modtager, kommer fra migranter, som ønsker at få arbejde inden for lovregulerede erhverv her i landet. En mindre del af henvendelserne sendes af danske virksomheder, der ønsker at ansætte personer med udenlandske erhvervsmæssige kvalifikationer. Som led i kontaktpunktsfunktion besvarer styrelsen også henvendelser fra andre medlemsstaters kontaktpunkter, kompetente myndigheder, uddannelsesinstitutioner, virksomheder og andre interesserede parter i udlandet.

Ligesom i 2009 handlede størstedelen af henvendelserne om betingelserne for adgang til at udøve lovregulerede erhverv i Danmark, herunder status og retsstilling vedrørende enkelte erhverv, dokumentationskrav i tilknytning til autorisationsansøgningen, fortolkning af anerkendelsesdirektivet og klageadgang.

Styrelsen informerer også på sin hjemmeside om de rettigheder og pligter, som danske ansøgere bør være bekendte med, når de ønsker at få adgang til at udøve et lovreguleret erhverv som selvstændig eller arbejdstager i de andre EU/EØS-lande og Schweiz. I den forbindelse har styrelsen skabt kontakt mellem de danske borgere og virksomheder og andre medlemsstaters kontaktpunkter.

Som led i kontaktpunkts- og koordinatorfunktionen bistod styrelsen ad hoc det danske SOLVIT-center²² i forbindelse med centrets behandling af et par klagesager indgivet

²² SOLVIT er et EU-netværk, som skal forsøge at finde en hurtig og uformel løsning på grænseoverskridende problemer, som skyldes, at en myndighed i et andet EU-/EØS-land anvender reglerne om det indre marked forkert. Det danske SOLVIT-centers hjemmeside findes på www.ebst.dk/solvit.

af EU-erhvervsudøvere, som havde oplevet barrierer i forbindelse med etableringen i Danmark.

De kompetente myndigheder og ministerier har hentet bistand fra styrelsen i forhold til konkrete autorisationsager, navnlig med spørgsmål om direktivets regler om anerkendelsesbetingelser og udligningsforanstaltninger og i forbindelse med behandling af klagesager.

De kompetente myndigheder har også inddraget styrelsen i arbejdet med udarbejdelse af danske autorisationsregler, som berører anerkendelsesdirektivet, og styrelsen har bidraget til regeludstedelsesarbejdet ved at oplyse om og fortolke de gældende EU-regler i forhold til de konkrete retsfor skrifter.

Udvidelse af Informationssystemet for det Indre Marked (IMI)²³

Informationssystemet for det Indre Marked (IMI) er et elektronisk system, som bruges til at udveksle oplysninger mellem myndighederne i EU- og EØS-landene i forbindelse med behandlingen af sager efter anerkendelsesdirektivet og servicedirektivet. IMI er indført gradvist siden 2007. For at fremme udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne i forbindelse med behandling af autorisationsansøgninger, har Europa-Kommissionen ved udgangen af 2010 anmodet kontaktpunkterne om at registrere samtlige erhverv, der er omfattet af EU's anerkendelsesdirektiv, i IMI og om at registrere de myndigheder, der har ansvar for de pågældende erhverv og er omfattet af pligten til at indgå i det administrative EU-samarbejde. Registreringen skal være afsluttet inden udgangen af 2011.

For de erhverv, der ikke er lovregulerede i Danmark, men er lovregulerede i andre medlemsstater, forventer Kommissionen, at styrelsen i sin egenskab af kontaktpunkt bistår andre medlemsstaters kompetente myndigheder ved at udveksle oplysninger til brug for sagsbehandlingen. I den forbindelse har styrelsen iværksat en intern undersøgelse af, om der er behov for at afklare hjemmelen til at behandle de relevante personoplysninger i IMI. Indtil der foreligger et endeligt svar på det spørgsmål, udveksler styrelsen kun disse oplysninger, når ansøgeren har givet sit udtrykkelige samtykke.

Forenkling af proceduren ved ansøgning om autorisation

Med virkning fra januar 2010 blev lov om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark ændret, således at autorisationsansøgningerne sendes direkte til den kompetente myndighed.²⁴ Den nye procedure anses for at fungere tilfredsstillende, idet Styrelsen for International Uddannelse ikke har modtaget nogen meldinger om problemer med anvendelsen af de nye regler.

²³ Flere oplysninger om IMI kan findes på Erhvervs- og Byggestyrelsens hjemmeside: www.ebst.dk/imi

²⁴ Lov nr. 1280 af 16. december 2009 om ændring af lov adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark, jf. lovbekendtgørelse nr. 189 af 12. februar 2010.

I forlængelse af lovændringen har styrelsen styrket sin informationsindsats over for borgere og andre landes kontaktpunkter, bl.a. ved at udvikle en portal for information om adgangen til de enkelte lovregulerede erhverv som beskrevet i næste afsnit.

Webportal til de lovregulerede erhverv

Styrelsen for International Uddannelse har udviklet sin hjemmeside, så den fungerer som en portal til de lovregulerede erhverv. Portalen, som blev lanceret i juni 2010, indebærer en øget indsats fra styrelsen og de kompetente myndigheder for at informere om adgangsvejene til de lovregulerede erhverv i Danmark. Den skal navnlig sikre, at ansøgerne kan finde frem til den rigtige myndighed med en korrekt ansøgning. For hvert erhverv kan man finde en faktaside om, hvor man skal henvende sig, hvilken lovgivning der gælder, hvilke dokumenter der skal vedlægges, hvor man eventuelt kan klage, og hvor man får mere at vide. Faktasiderne kan findes på både dansk og engelsk, og med mulighed for at fremsøge det erhverv, man er interesseret i, selv om man ikke ved, præcis hvad det hedder.

Portalen på styrelsens hjemmeside indeholder for hvert erhverv links til de enkelte myndigheder – herunder links til ansøgningsblanketter for de enkelte erhverv, for så vidt som myndigheden har publiceret sådanne blanketter på nettet. Der linkes p.t. til ansøgningsblanketter for erhverv, der tilsammen omfatter 90 procent af afgørelserne i 2010.

Ved hjælp af en database på internettet opdateres de erhvervsspecifikke oplysninger direkte af de enkelte myndigheder. Løsningen sikrer samtidig, at oplysningerne er ensartede, bl.a. ved at der vælges mellem faste tekster, som er udarbejdet med udgangspunkt i EU's regler og anbefalinger.

Styrelsen vil fortsat udvikle portalen teknisk og indholdsmæssigt i samarbejde med de kompetente myndigheder. Styrelsen arbejder som koordinerende myndighed for, at de kompetente myndigheder får brugervenlige blanketter og vejledninger, som kan findes via styrelsens portal.

Revision af anerkendelsesdirektivet²⁵

I foråret 2010 lancerede Europa-Kommissionen en evaluering af resultaterne og effekterne af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (anerkendelsesdirektivet) i overensstemmelse med direktivets artikel 60.2. Evalueringen skal føre til, at Kommissionen udarbejder en grønbog, og til en revision af direktivet.

²⁵ Revisionen af anerkendelsesdirektivet begyndte i foråret 2010 og forventes afsluttet i efteråret 2011. Forhandlingerne i tilknytning til revisionen af direktivet forventes at begynde under det danske formandskab i første halvår 2012. Derfor redegør denne beretning både for Kommissionens revisionsarbejde i 2010 og for de fremadrettede tiltag, der finder sted i første halvår 2011.

Indeholdt i evalueringen er en vurdering af effekten af de tre forskellige anerkendelsesordninger, som er blevet anvendt siden gennemførelsen af direktivet i 2007, samt en undersøgelse af direktivet i forhold til andre store igangværende EU-initiativer.

Formålet med den samlede evaluering af direktivet er at identificere konkrete behov for og eventuelt foretage justeringer af direktivet, så det i højere grad kan bidrage til fjernelse af barrierer for arbejdskraftens frie bevægelighed i EU.

Som led i evalueringen overvejes en tilpasning af direktivet til de anbefalinger, der er blevet offentliggjort i den såkaldte Monti-rapport, som Kommissionens formand, José Manuel Barroso, fik udarbejdet i forbindelse med relanceringen af det indre marked, og som er vedtaget i Kommissionens meddelelse ”På vej mod en akt for det indre marked”.

I Kommissionens evalueringsarbejde indgår blandt andet følgende materialegrundlag og tiltag:

- Resultattavlen for det indre marked fra maj 2010 (nr. 21), punkt 4, hvor der beskrives en diskrepans mellem EU-borgernes forventninger til medlemsstaternes anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer og den erhvervsmæssige anerkendelse, det faktisk er muligt at opnå i EU's medlemsstater.²⁶
- Kommissionens arbejdsdokument vedrørende gennemførelse og anvendelse af anerkendelsesdirektivet.²⁷
- Et studie om forholdet mellem anerkendelsesdirektivet og en række vigtige reformer på uddannelsesområdet, heriblandt Bologna-processen.
- Omkring 180 såkaldte ”experience reports” udarbejdet i ad hoc-netværk bestående af samtlige medlemsstaters kompetente myndigheder, der har ansvar for erhvervene læge, tandlæge, sygeplejerske, jordemoder, farmaceut, dyrlæge og arkitekt, og som Kommissionen afholdt en række møder med i 2010, og ”experience reports” udarbejdet af koordinatore, kompetente myndigheder m.fl., som har ansvar for en række andre udvalgte erhverv, eksempelvis fysioterapeut, lærer, socialrådgiver, turistguide, elinstallatør og ingeniør.²⁸
- Høringssvar om anvendelsen af direktivet og kontaktpunktsfunktionen udarbejdet af samtlige medlemsstaters kontaktpunkter.
- En rapport om udvikling og indførelse af et såkaldt ”erhvervspas”, jf. direktivets præambel nr. 32, som forventes at udgøre den største udfordring under forhandlingerne af direktivforslaget, og som forventes offentliggjort i oktober 2011. Rapporten bliver udarbejdet som resultat af arbejdet i en styregruppe, som er blevet nedsat af Kommissionen, og som har til opgave at undersøge muligheder for udvikling af er-

²⁶ Resultattavlen for indre marked: http://ec.europa.eu/internal_market/score/docs/score21_en.pdf

²⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/evaluation/staff-working-doc_en.pdf

²⁸ Experience reports:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/policy_developments/evaluation_en.htm

hvervspasset, som skal gennemføre et vist antal ”case studies”, og som skal frembringe grundlaget for et forslag om den endelige udvikling og udformning af erhvervspasset. Styrelsen for International Uddannelse deltager i denne ekspertgruppe som den danske koordinator sammen med en række europæiske faglige organisationer og fire koordinatore fra andre medlemsstater.

- Medlemsstaternes besvarelse af Kommissionens offentlige høring af den 7. januar 2011 om reform af ordninger for anerkendelse af erhvervmæssige kvalifikationer.²⁹ Den danske regering har ultimo marts 2011 besvaret høringen bestående af svar på de 30 spørgsmål, som Kommissionen har stillet i høringsskrivelsen.³⁰
- Tiltag fra Europa-Parlamentet: Som opfølgning på gennemførelsen af anerkendelsesdirektivet har Europa-Parlamentets udvalg for det indre marked og forbrugerbeskyttelse (IMCO) den 25. oktober 2010 offentliggjort sit eget studie, som indeholder seks konkrete anbefalinger til forbedring af systemerne for erhvervmæssig anerkendelse med henblik på fjernelse af barrierer for arbejdskraftens frie bevægelighed. Samtidig har IMCO gennemført en høring og en workshop for repræsentanter for medlemsstaternes parlamenter³¹. Folketinget har den 29. september 2010 skriftligt besvaret høringen.³²
- Rådets konklusioner: I sine konklusioner af 10. december 2010 har Rådet (Konkurrenceevne) blandt andet noteret, at der er behov for nøje at undersøge og fuldt ud at udnytte det uudnyttede potentiale, der blandt andet knyttes til anerkendelse af erhvervmæssige kvalifikationer i EU.

Det danske formandskab 2012

Det forventes, at Europa-Kommissionen fremsætter et forslag til revideret anerkendelsesdirektiv i slutningen af 2011, og at forhandlingerne om forslaget indledes under det danske formandskab i første halvår 2012. De kommende forhandlinger, som knytter sig til revisionen af direktiv 2005/36/EF, hører under Rådet for konkurrenceevne. Det er derfor den danske økonomi- og erhvervsminister, der har ressortansvaret for dette. Som den danske koordinator vil Styrelsen for International Uddannelse have ansvar for at repræsentere Danmark i den relevante Råds-arbejdsgruppe.

²⁹ Kommissionens offentlige høring:

http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2011/professional_qualifications_en.htm

³⁰ Den danske regerings besvarelse af Kommissionens offentlige høring: www.eu-ophlysningen.dk/upload/application/pdf/b6ebf294/2010alm355.pdf

³¹ IMCO's høring om barrierer for arbejdskraftens frie bevægelighed:

http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2011/professional_qualifications_en.htm (nederst på siden)

³² Folketingets høringssvar af 29. september 2010 til Europa-Parlamentet: www.eu-ophlysningen.dk/upload/application/pdf/c099ccbc/09567.pdf